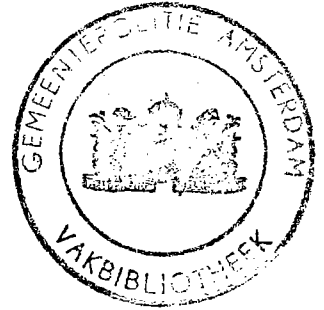
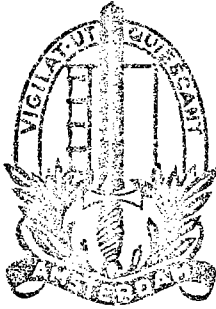

rapport

Aankondigingsbeden II 1981

150005

UNIFORMDIENST

Hoofdafdeling Algemene Dienst
Bureau Bewapening, Kleding,
Uitrusting en Mobiele Eenheid.

Hk IV
pag 18 (17?)
e.v.
uittrekken?

opm. (m) over
laatste
pagina.
wertig
cdt. aanh.
eenheid

AANHOUDINGSEENHEID II

47

Aanhoudingseenheden

Het aanhouden van verdachten tijdens grote ordeverstoringen heeft na de onlusten in 1980 in Amsterdam de bijzondere aandacht. Algemeen wordt de mening gedeeld, dat naar meer en betere aanhoudingen moet worden gestreefd. Het verrichten van aanhoudingen van daders van ernstige delicten dient een meer geïntegreerd onderdeel van het M.E.-optreden te zijn. Het selectief verrichten van aanhoudingen kan de aanleiding tot verder optreden wegnemen.

Bovendien kunnen - door het individualiseren van de daders - deze voor hun daden persoonlijk verantwoordelijk worden gesteld en kan voorts hun anonimiteit worden doorbroken. In oktober 1980 is in Amsterdam een eerste aanhoudingseenheid opgeleid. Op het gebied van de aanhouding van verdachten in relsituaties waren weinig concrete richtlijnen bekend. Gedurende de opleidingsperiode van deze eerste aanhoudingseenheid hebben alle leden van de eenheid meegedacht over de problematiek. Onderwerpen zoals de wijze van aanhouden, taakverdeling in de groep, herkenbaar zijn, verbindingen, voertuigen zijn gedurende de drie opleidingsweken aan de orde gekomen. Aan het eind van de periode is na uitvoerige evaluaties de (voorlopige) tactiek van optreden bepaald. Deze geoefende aanhoudingseenheid heeft de (voorlopige) tactiek van optreden kunnen uitproberen tijdens de rellen van 2 december 1980 (Grote Wetering), 9 februari 1981 (Prinsengracht), 4x in februari/maart 1981 (Vrije Eenhoorn, Nijmegen), 2 april 1981 (Honthorststraat). Gebleken is dat de uitgedachte tactiek goed voldoet. Na elk optreden van deze geoefende eenheid wordt naar aanleiding van de ervaringen de tactiek verder uitgewerkt.

Een aantal politiemensen meet het resultaat van de aanhoudingseenheid slechts aan de hand van het aantal aangehouden verdachten. In Amsterdam is echter gebleken dat aktievoerders niet gewelddadig zijn opgetreden, omdat men bang was aangehouden te worden. Voldoende - goed geoefende aanhoudingseenheden - tussen de aktievoerders kan een gevolg hebben, dat de aktie geweldloos verloopt.

De korpsleiding Amsterdam heeft de beslissing genomen dat drie aanhoudingseenheden opgeleid en getraind dienen te zijn in Amsterdam.

De studiegroep Warnsveld "Het grootschalig politie-optreden na 1980" heeft aangedrongen op een uniforme ontwikkeling van aanhoudingseenheden.

De korpsleiding van Amsterdam heeft naar aanleiding daarvan een uitnodiging uit doen gaan teneinde instructeurs van buiten Amsterdam de gelegenheid te geven deze opleiding te volgen. Aan de opleiding van deze tweede aanhoudingseenheid wordt deelgenomen door instructeurs van het Opleidingscentrum Mobiele Eenheden gemeentepolitie van de Centrale Opleiding Mobiele Eenheden Rijkspolitie, van de gemeentepolitie Rotterdam, van de gemeentepolitie Enschede, van de gemeentepolitie Utrecht.

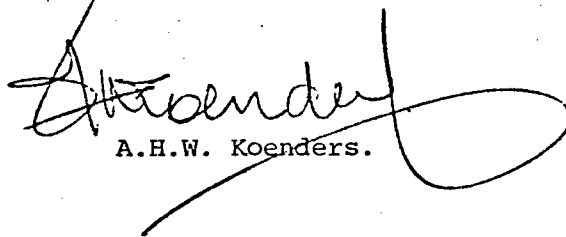
Het programma van de opleiding is door ons gekozen na overleg met het personeel van de vorige aanhoudingseenheid waarbij hun ervaringen als basis hebben gediend. Ik vraag U dan ook om U positief tegenover het programma op te stellen en U voldoende in te zetten om deze weken tot een goed einde te brengen, waarbij ik onmiddellijk stel dat alle suggesties over programma-wijzigingen en veranderingen welkom zijn.

Gelet op de samenstelling van deze opleiding kunnen de ervaringen en
aanbevelingen dienen als uitgangspunt voor een landelijke uniforme ont-
wikkeling van aanhoudingseenheden.

Rest mij nog om U in de komende periode veel succes toe te wensen met
Uw opleiding.

Amsterdam, 9 april 1981.

De Hoofdinspecteur van Politie,
Chef Bureau B.K.U. & M.E.

A.H.W. Koenders.

Hoofdstuk I

Aanhoudingseenheden

Naar aanleiding van de ordeverstoringen, die de laatste anderhalf jaar in Amsterdam hebben plaatsgevonden en gezien het feit dat door allerlei omstandigheden tijdens deze ordeverstoringen nauwelijks arrestanten werden gemaakt, is door de korpsleiding besloten drie speciale aanhoudingseenheden van ieder ongeveer 30 man op te richten.

De uitvoering hiervan werd gelegd in handen van de chef van het bureau Bewapening, Kleding, Uitrusting en Mobiele Eenheid die hierbij werd geassisteerd door een inspecteur, die hiertoe speciaal uit de dienst werd vrijgemaakt.

Na bestudering van de in het korps bestaande literatuur op dit gebied en na verschillende gesprekken over dit onderwerp is besloten tot het belichten en uitvoeren van de volgende onderwerpen:

1. het doel van een aanhoudingseenheid;
2. de te volgen tactiek;
3. de opleiding.

Ad 1.:

Met betrekking tot het doel wordt gesteld dat verdachten moeten worden aangehouden van duidelijk bewijsbare en min of meer ernstige misdrijven. Als gevolg hiervan zal, naar mag worden verwacht, onder de ordeverstoorders onrust en onzekerheid ontstaan. Bovendien ligt het in de verwachting dat het maken van arrestanten ter zake min of meer ernstige misdrijven gunstig zal worden ontvangen door de bevolking. Tevens zal de rest van het politie-apparaat zich versterkt zien in haar zelfvertrouwen en met meer effect optreden dan wanneer ordeverstoorders een langdurig "kat en muis" spelletje met haar spelen.

Een en ander is reeds gebleken door het optreden van de eerste aanhoudingseenheid, die in oktober 1980 werd opgericht.

Het gaat dus in de eerste plaats om die aanhoudingen waarvan gezegd kan worden dat ze de moeite waard zijn, zowel wat de zwaarte van het feit betreft als de bewijsbaarheid daarvan. Het aanhouden van verdachten van (geringe) overtredingen zal alleen geschieden als dit voor een bepaald doel wenselijk of mogelijk is.

Bijvoorbeeld één van de ergste ordeverstoorders kan niet voor een misdrijf worden aangehouden, maar toch is het uit tactisch oogpunt wenselijk hem voor enige tijd van het toneel te laten verdwijnen, of we willen de aanhouding dienstbaar maken om aan de identiteit van de verdachte te komen.

Ad 2.:

De tactiek is nog een onderwerp van voortdurende besprekingen en zal ten allen tijde moeten worden aangepast op de bewegingen en ontwikkelingen bij de tegenpartij.

Op dit moment gaan de gedachten uit naar groepjes van 6 man onder leiding van een brigadier, die de aanhouding verrichten. Daarbij zullen 2 man de verdachte aanhouden terwijl de anderen deze aanhouding moeten afschermen, het transport dekken en zonodig assisteren bij de aanhouding.

De arrestant dient zo snel mogelijk naar de transportbus vervoerd te worden. Het is dan een zaak van belang dat de bus zich te allentijde op korte afstand bevindt van de optredende aanhoudingseenheid.

Andere tactieken die tijdens het oefenprogramma of tijdens groepsbesprekingen naar voren komen zullen zoveel mogelijk worden ingepast en worden beoefend.

Richtlijnen waaraan een aanhoudingseenheid zich dient te houden voor een goed functioneren zijn omschreven in hoofdstuk IV van deze instructie.

Ad 3.:

De opleiding van de aanhoudingseenheid is verdeeld in:

- a. de theoretische opleiding
- b. de tactische opleiding
- c. de praktische opleiding

In de theoretische opleiding zal aandacht geschonken worden aan het opmaken van een goed proces-verbaal. De overtredingen waar men bij ordeverstoringen mee te maken krijgt zullen nog eens behandeld worden. Tevens zal er aandacht worden besteed aan de geweldsinstructie. Er zal een officier van justitie worden uitgenodigd om zijn visie te geven over datgene wat voor de Justitie van belang is om te komen tot veroordeling van ordeverstoorders.

Ook zal in een aantal lezingen het verschijnsel ordeverstoring en daarmee samenhangende aspecten, vanuit wetenschappelijke hoek worden benaderd.

In de tactische opleiding zal in werkgroepen getracht worden een tactiek te ontwikkelen die bruikbaar is in de huidige ordeverstoringen. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van film- en videomateriaal over de laatste ordeverstoringen. Ook zal de eigen ervaring die men tijdens de laatste rellen heeft opgedaan van grote betekenis zijn. In de tactische opleiding zullen allerlei zaken zoals verbindingsmiddelen, herkenbaarheid, voertuigen, samenwerking, enz. aan de orde komen. Voor dit gedeelte van de opleiding zal een beroep gedaan moeten worden op eigen ideeën en de zelfwerkzaamheid, daar op dit gebied in wezen het terrein nog geheel braak ligt. Natuurlijk zullen de ervaringen van de eerste aanhoudingseenheid hierbij worden betrokken.

In de praktische opleiding zal de nodige aandacht besteed worden aan sport, zelfverdediging en zullen oefeningen worden gehouden die het doel hebben om van een losse groep mensen een goed functionerende eenheid te maken.

Een van de belangrijkste argumenten om een opleiding als hierboven te organiseren is dan ook dat na deze weken gesproken kan worden van een eenheid waarbij de leden elkaar goed kennen en op de hoogte zijn van elkaars capaciteiten.

Teneinde de opleiding zo afwisselend mogelijk te maken zullen de verschillende onderwerpen zoals hierboven omschreven in een tijdsbestek van 3 weken aan de orde komen, waarbij nog voldoende ruimte zal worden gelaten voor eigen inbreng van de groep.

Besloten is dat de opleiding van de tweede aanhoudingseenheid zal plaatsvinden van 13 april 1981 t/m 1 mei 1981 volgens een programma dat als bijlage I bij deze instructie wordt gevoegd.

Hoofdstuk II

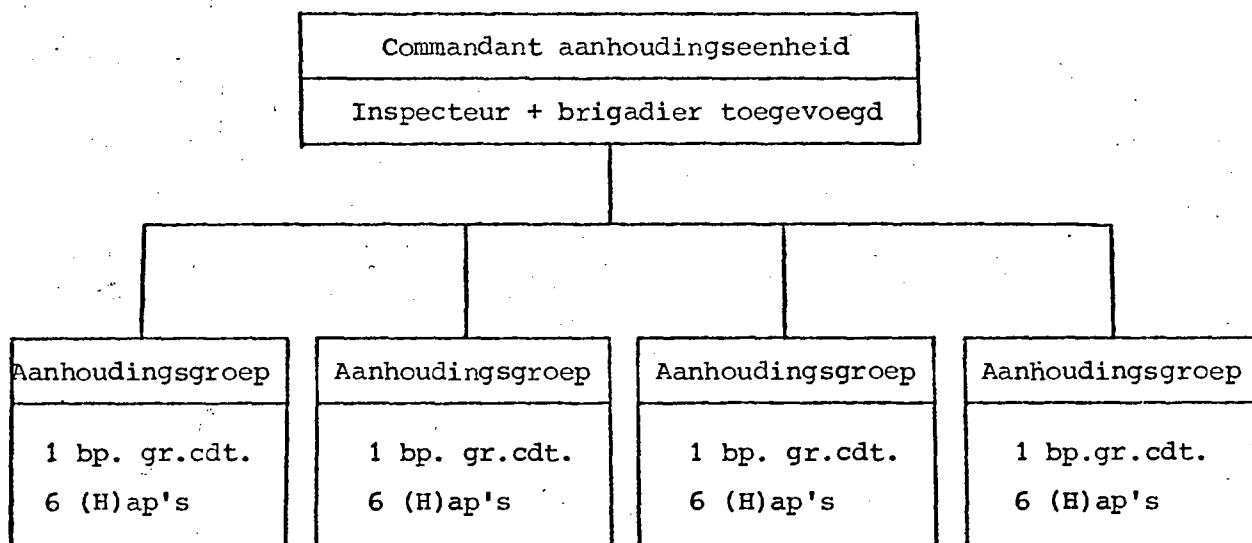
Personeel.

De tweede aanhoudingseenheid bestaat uit 30 personeelsleden, te weten: 1 inspecteur, 5 brigadiers en 24 (hoofd)agenten, afkomstig uit zowel de Uniform-, de Recherche- als de Verkeersdienst.

De inspecteur is aangewezen als commandant en fungeert tijdens ieder optreden als arrestatie-officier. Hij wordt daarbij bijgestaan door 1 brigadier, die kan optreden als verbindingsman. Tevens kan deze toegevoegde brigadier een van de andere groepscommandanten vervangen wanneer die, om welke reden dan ook, uitvalt.

De andere 4 brigadiers van de eenheid hebben de leiding over 4 groepen, bestaande uit 6 (hoofd)agenten.

In schema uitgebeeld is de organisatie dus:

Taakverdeling binnen de aanhoudingseenheid:

De commandant van de aanhoudingseenheid onderhoudt de zorg voor de verbindingen met de ME-commandant en de staf aan het Hoofdbureau. Hij draagt er zorg voor dat er voldoende informatie beschikbaar is voor een optreden en dat er tijdens het optreden informatie-uitwisseling plaatsvindt, welke van belang is voor de aanhoudingsgroepen. De commandant bepaalt het tijdstip van daadwerkelijk optreden (aanhouden). De commandant is belast met de regeling van de logistiek rond de groep. De commandant heeft de nazorg over de administratieve afwikkeling en de evaluatie van het optreden.

De brigadier die als toegevoegd optreedt bij de commandant aanhoudingseenheid fungeert tijdens de optredens als verbindingsman. Tevens is hij de commandant behulpzaam bij de regeling van de logistieke zaken. Deze brigadier moet ook kunnen optreden als vervanger van een van de groepscommandanten, wanneer deze om welke reden dan ook uitvalt.

De groepscommandant geeft de aanhoudingsgroep tijdens een optreden daadwerkelijk leiding. Hij onderhoudt daartoe middels de portofoon verbinding met de commandant aanhoudingseenheid. De groepscommandant zorgt voor een juiste taakverdeling binnen de groep. In overleg met zijn groep bepaalt hij de tactiek van optreden voor een bepaald moment.

Hij houdt tevens toezicht op juiste administratieve afhandeling van een arrestant achteraf. Problemen die zich tijdens optredens voordoen meldt hij zo snel mogelijk aan zijn commandant zodat dergelijke zaken kort na een daadwerkelijk optreden besproken worden en opgelost worden voordat een nieuw optreden plaatsvindt.

Binnen de aanhoudingsgroep valt te denken aan twee aangewezen mensen die daadwerkelijk belast zijn met de aanhouding van een verdachte. Deze aanhouding geschiedt dan op een wijze zoals die in de richtlijnen wordt besproken en zoals die in de oefenperiode zal worden getraind.

Indien 2 personeelsleden de aanhouding niet af kunnen, dienen zij assistentie te krijgen van de overige groepsleden, waarbij echter nooit uit het oog verloren mag worden dat de omgeving van de aanhouding in de gaten gehouden moet worden.

In principe wordt een aanhouding dus steeds door twee vaste personen gedaan, terwijl de andere groepsleden deze aanhouding "afschermen" (hierbij dient rekening gehouden te worden met provocateurs, die zich opzettelijk laten aanhouden. Deze provocateurs hebben van tevoren afspraken gemaakt met leden van hun groep, dat, wanneer zij door mensen in burger worden vastgepakt, andere groepsleden deze aanhouding zullen trachten te voorkomen en de aanhouders af te straffen).

De groepsleden houden elkaar voortdurend in de gaten en zorgen steeds op de hoogte te zijn van het hergroeperingspunt.

Het personeel dat bij de tweede aanhoudingseenheid is ingedeeld, wordt per 13 april 1981 ingedeeld bij de Mobiele Eenheid (onder chef bureau Bewapening, Kleding, Uitrusting en Mobiele Eenheid).

Dit personeel ontvangt, voor zover dat nog niet het geval was, een ME-toelage.

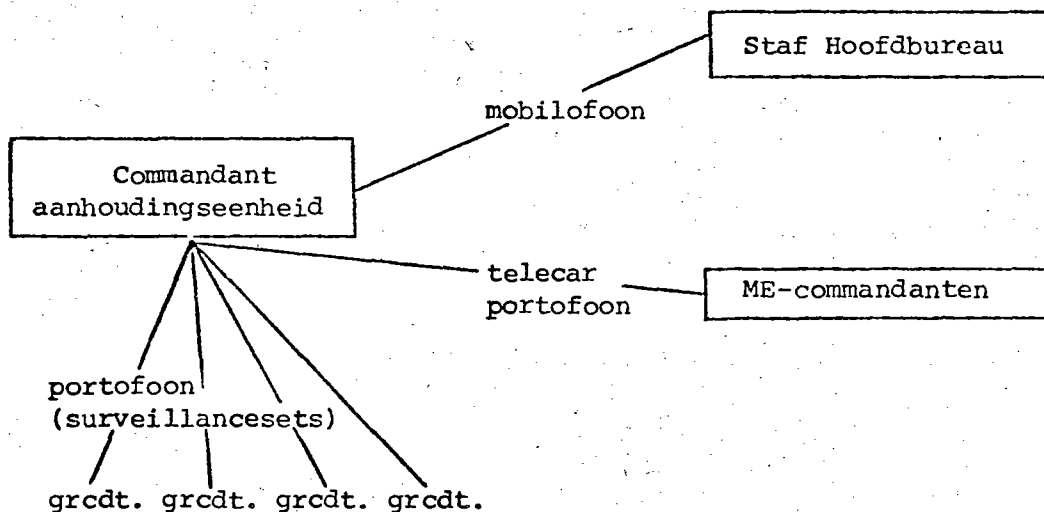
Hoofdstuk III

Paragraaf 1 : Verbindingsmiddelen.

Tijdens een optreden van een aanhoudingseenheid zal behoefte zijn aan de volgende verbindingsmiddelen:

- I. 1 mobilfoon in voertuig commandant voor het onderhouden van verbinding met de staf aan het Hoofdbureau.
- II. 1 telecar portofoon in het voertuig van de commandant in verband met het onderhouden van de noodzakelijke verbindingen met de ME-commandanten.
- III. 5 portofoons voor het onderhouden van de verbindingen tussen de commandanten met zijn groepscommandanten, welke portofoons voorzien zijn van zogenaamde surveillancesets.

Schematisch voorgesteld:

Ad 1.:

In elk dienstvoertuig van de gemeentepolitie Amsterdam is een mobilfoon aanwezig, zodat er over deze verbinding in principe geen problemen zijn.

Ad II.:

Telecar portofoons zijn in voldoende mate aanwezig bij de Mobiele Eenheid. Voor het optreden bij een aanhoudingseenheid kan worden volstaan met een losse portofoon, zodat er over dit deel van de verbindingen ook weinig problemen kunnen ontstaan.

Ad III.:

Deze laatste verbindingsmiddelen voor de aanhoudingseenheid brengen de meeste problemen met zich mee, daar het hier gaat om kostbare apparatuur, die ook niet op grote schaal aanwezig is binnen het korps. Door de Beheersdienst en Chef Bureau Verbindingsmiddelen wordt deze zaak bekeken en er zal op korte termijn getracht worden een oplossing te vinden. Indien portofoons nodig zijn voor een optreden kunnen deze voorlopig op uitleenbasis verkregen worden.

Hoofdstuk III

Paragraaf 2: Voertuigen.

De behoefte aan voertuigen binnen een aanhoudingseenheid is tweërlei, nl.:

1. Vervoer voor de eigen groep
2. Afvoer van arrestanten

De gedachten gaan hierbij uit naar transportbusjes welke voorzien zijn van verbindingsmiddelen (mobilofoon) en rasterwerk voor de ramen ter bescherming van het personeel. Deze busjes zijn binnen het korps aanwezig en het zal weinig problemen opleveren om tijdens een daadwerkelijk optreden aan deze aanvraag te voldoen.

De commandant van een aanhoudingseenheid dient in het bezit te zijn van een voertuig dat niet onmiddellijk als politievoertuig te herkennen is.

Dit om de volgende redenen:

Teneinde de verbindingen met zijn groepscommandanten te garanderen, dient een commandant aanhoudingseenheid altijd in de buurt van een optreden te zijn, daar verbindingen tussen portofoons slechts functioneren als de onderlinge afstand niet al te groot is. De commandant zal dus een groep ordeverstoorers, waarbinnen zijn eenheid opereert, altijd op enige afstand volgen, c.q. parallel met deze groep optrekken via zijstraten. Dit dient te geschieden in een voertuig, waarvan door uiterlijkheden niet onmiddellijk bij de tegenpartij bekend is dat het hier gaat om een politievoertuig. Het voertuig dient uiteraard voorzien te zijn van verbindingsmiddelen, doch er dient geen rasterwerk op aanwezig te zijn (gedacht kan bijvoorbeeld worden om een gewone burgerdienstauto voor een optreden te voorzien van enige uiterlijkheden, die het vermoeden doen ontstaan dat het hier beslist niet om een politievoertuig gaat, bijvoorbeeld pers, bestelwagen van een handelsonderneming e.d.)

Daar het gaat om slechts incidenteel gebruik van deze voertuigen is het uiteraard niet noodzakelijk dat een aanhoudingseenheid wordt voorzien van eigen voertuigen. Volstaan kan worden met voertuigen die verstrekt worden op uitleenbasis door de Beheersdienst.

Hoofdstuk III

Paragraaf 3 : Diversen.

Arrestatiekaarten:

In ieder voertuig van de aanhoudingseenheid dienen voldoende arrestatiekaarten aanwezig te zijn, zodat deze onmiddellijk kunnen worden ingevuld als er een arrestant bij het voertuig gebracht wordt. Hierop wordt in hoofdstuk IV nog nader ingegaan.

Plastic handboeien.

Bij een aanhoudingseenheid dienen voldoende plastic handboeien aanwezig te zijn om een arrestant, die bij het voertuig gebracht is, onmiddellijk te boeien. Dit boeien geschiedt niet op de plaats van aanhouding omdat dit te veel tijd kost. Een arrestant dient altijd geboeid vervoerd te worden zodat de kans dat hij of zij in het voertuig nog verzet biedt, tot een minimum beperkt blijft.

Kleding.

In de voertuigen dient enige kleding aanwezig te zijn zodat de leden van een aanhoudingseenheid af en toe van kleding wisselen. Dit om de herkenbaarheid binnen de groep tegenstanders te beperken.

Verder dienen in de voertuigen nog een aantal kleine zaken zoals een brandblusser, een verbanddoos e.d. aanwezig te zijn. Dit zijn allemaal zaken die in het korps en zelfs in de meeste voertuigen aanwezig zijn, zodat er in dit verband niet verder over gesproken behoeft te worden.

Hoofdstuk IV

VERTROUWELIJK

Enkele (voorlopige) richtlijnen voor het optreden van een aanhoudingseenheid:

Naast het tegengaan van en het optreden tegen ordeverstoringen, hetgeen met meer of minder succes wordt verricht door de ME, komt het volgende probleem aan de orde, en wel het aanhouden van de verdachten. Het kan niet worden ontkend, dat dit een moeilijk deel van onze taak is, doch het zal zeker succes opleveren, wanneer bij ordeverstoringen de wezenlijke verdachten zullen worden aangehouden. Het zal niet alleen beter aan onze doelstelling beantwoorden, doch ook onrust en onzekerheid bij de verstoorders van de rechtsorde veroorzaken.

Het hiervoor gestelde doel zal alleen kunnen worden bereikt, indien ieder zich daarvoor wil inzetten én gaat meedenken en meepraten over de uitvoering.

Vooropgesteld dient te worden dat, wanneer een aanhoudingseenheid zijn taak verricht in samenwerking met de ME, dit in nauw overleg dient te geschieden. In de eerste plaats zal de ME op de hoogte dienen te zijn van de aanwezigheid ter plaatse van de leden van de aanhoudingseenheid.

Ten tweede zal overleg tot stand dienen te worden gebracht met betrekking tot de door de ME aan te wenden geweldsmiddelen (traangas, motorrijders, ruiters, etc) daar bij de toepassing van verschillende geweldsmiddelen de aanhoudingseenheid haar tactiek zal dienen aan te passen.

Ten derde zal de ME en de aanhoudingseenheid op het moment van aanhouding van een verdachte goed op elkaar ingespeeld dienen te zijn teneinde de aanhouding zo soepel en veilig mogelijk te laten verlopen.

Naar aanleiding van het optreden van de eerste aanhoudingseenheid op 10 en 11 oktober 1980 en naar aanleiding van de vele besprekingen, die de verschillende werkgroepen van deze eenheid hebben gehouden in de periode van 13 t/m 31 oktober 1980 is een aantal aspecten naar voren gekomen, die kunnen dienen als richtlijn en aanbeveling voor het optreden van een aanhoudingseenheid.

Hieronder volgt een opsomming van datgene wat in diverse besprekingen naar voren is gekomen. De richtlijnen worden eerst opgesomd waarna een korte bespreking volgt van deze punten:

R I C H T L I J N E N :

1. Een aanhoudingsgroep dient zoveel mogelijk bij elkaar te blijven.
(Zie ook hoofdstuk II, personeelsinzet).
2. Binnen de aanhoudingsgroep dient een duidelijke taakverdeling te zijn.
(Zie ook hoofdstuk II, personeelsinzet).
3. Een aanhoudingseenheid dient zich zo onopvallend mogelijk te gedragen en zich aan te passen aan de situatie waarbinnen zij opereert.
4. Een aanhoudingsgroep dient geen groter risico te aanvaarden, dan zij op dat moment verantwoord acht.
5. Een aanhoudingseenheid dient slechts daadwerkelijk op te treden als de ordeverstoring daar is en de ME optreedt.
6. In principe treedt een aanhoudingseenheid niet in contact met geüniformeerde collega's, tenzij de situatie vereist dat anders handelen niet mogelijk is.

7. Een aanhoudingseenheid treedt alleen op tegen strafbare feiten die voldoende zwaar zijn.
8. Een aanhoudingseenheid maakt de arrestant duidelijk, dat hij te maken heeft met politieambtenaren, door middel van tonen legitimatiebewijs en/of duidelijk zeggen dat de arrestant te doen heeft met de politie.
9. Waarnemingen die een aanhoudingseenheid doet, of gesprekken die zij opvangt, waaruit informatie te halen is, worden zo snel en duidelijk mogelijk doorgegeven aan haar hoogste commandant.
10. Een aanhoudingseenheid draagt er zorg voor dat er achteraf na de aanhouding van een verdachte een duidelijk proces-verbaal komt met een sluitend bewijs.
11. Een aanhoudingseenheid dient na elk optreden een goede evaluatie te houden waarbij de ervaringen, die op dat moment nog vers zijn, worden uitgewisseld.
12. Een aanhoudingseenheid maakt geen gebruik van een vuurwapen, anders dan ter noodzakelijke verdediging, zoals bedoeld in artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht (noodweer). Vuurwapengebruik is dus uitsluitend defensief, nimmer offensief.
13. Een aanhoudingseenheid die een arrestant in zijn macht heeft, behandelt deze correct.
14. Een aangehouden verdachte wordt zo snel mogelijk achter de ME-linies gebracht. Pas achter deze linies worden hem eventueel boeien omgedaan.
15. Een aangehouden verdachte wordt zo snel mogelijk naar een plaats van opvang afgevoerd.
16. De aanhoudingseenheid zorgt ervoor, dat bij een aangehouden verdachte altijd een arrestatiekaart aanwezig is, die zo duidelijk mogelijk is ingevuld, zodat de desbetreffende arrestant door collega's administratief zo goed mogelijk afgehandeld kan worden.
17. Een aanhoudingseenheid dient attent te zijn op provocateurs van de tegenpartij, die zich opzettelijk laten aanhouden.
18. Indien een aanhouding niet vlot genoeg verloopt en de tegenpartij dit in de gaten krijgt (met een kans op escalatie) dient de aanhoudingseenheid zoveel besef op te brengen, dat zij de arrestant laat lopen en eventueel een nieuwe kans afwacht.
19. Als een aanhoudingseenheid op een moment van aanhouding geconfronteerd wordt met stenengooiers, bestaat de mogelijkheid de arrestant als schild te gebruiken.
20. Waardevolle voorwerpen dienen door een aanhoudingseenheid thuis gelaten te worden.
21. Indien er sprake is van een rustige situatie dient een aanhoudingseenheid niet aanwezig te zijn. Dit werkt slechts provocerend op de tegenpartij, die vrij snel in de gaten heeft dat er zich tussen hen politiepersoneel bevindt.

22. Waarnemingen van strafbare feiten door een aanhoudingseenheid dienen zoveel mogelijk door twee ambtenaren geconstateerd te worden (dit in verband met de bewijsvoering achteraf).
23. De commandant van een aanhoudingseenheid dient in de buurt van zijn eenheden te zijn en coördinerend op te treden met de ME-commandanten c.q. de staven aan het Hoofdbureau.
De commandant dient zijn eenheden van goede informatie te voorzien.
24. De aanhoudingseenheid draagt zorg dat de ter plaatse aanwezige ME op de hoogte is van haar aanwezigheid, zodat zij daar bij hun optreden rekening mee kunnen houden.
25. De commandant van een aanhoudingseenheid maakt gebruik van een niet als zodanig te herkennen politievoertuig, waarin de nodige verbindingen aanwezig zijn. De eenheden maken gebruik van busjes, waarvan de ruiten in ieder geval beschermd zijn (raster) waarin verbinding apparatuur aanwezig is.
26. Voor een actie stelt een aanhoudingseenheid zich zodanig op met de voertuigen, dat men niet opvalt.
27. Een aanhoudingseenheid spreekt voor elk optreden een punt van hergroepering af, waarbij de groep weer bij elkaar komt, indien men elkaar kwijt raakt, hetgeen in relsituaties bepaald niet ondenkbaar is.
28. De bevelvoering binnen een aanhoudingseenheid dient kort en zakelijk te zijn, waarbij niet een situatie mag ontstaan dat er gediscussieerd wordt over een gegeven opdracht (meningsverschillen dienen besproken te worden in de evaluatie en niet op straat).
29. Een aanhoudingseenheid mag onder geen beding te veel van personeel wisselen. Het elkaar goed kennen is zeer belangrijk gebleken.
30. Een aanhoudingseenheid dient fysiek op een behoorlijk peil te staan en getraind te zijn in zijn mogelijkheden en vooral onmogelijkheden, welke vaardigheden in een oefenprogramma bijgehouden dienen te worden.
31. Over de wijze van geweldsaanwending dient binnen de groep overeenstemming te zijn.
Het aan te wenden geweld dient tot een minimum beperkt te blijven.
De eenheid moet fysiek zodanig zijn dat een aangehouden persoon snel en zonder veel onnodig geweld wordt afgevoerd.
32. Het daadwerkelijk optreden tijdens een gewelddadige demonstratie dient bij voorkeur te geschieden op plaatsen waar normaliter ook veel publiek komt.
33. De leden van een aanhoudingseenheid dienen voorbereid te zijn op een eventuele verschijning voor de rechtbank (juridisch/voorlichting).

Ad 1 en 2:

(zie hoofdstuk II, personeelsinzet)

Ad 3.:

De leden van de aanhoudingseenheid dienen onderling contact, wat duidelijk zichtbaar is voor de tegenpartij zoveel mogelijk te vermijden. De kleding van de aanhoudingseenheid dient zodanig te zijn dat men binnen de groep waarbinnen men opereert niet opvalt. Dit laatste dient zorgvuldig te gebeuren omdat tijdens een van de optredens is gebleken, dat enige van de leden van de aanhoudingseenheid zich zodanig onopvallend hadden gekleed dat ze juist opvielen bij de tegenpartij (de wijze van kleden was net iets te overdreven vergeleken bij de kleding van de tegenpartij). Tevens moet een aanhoudingseenheid in staat zijn om tijdens een daadwerkelijke inzet van kleding te wisselen.

Hiertoe kunnen vele manieren ontwikkeld worden, zoals het dragen van jassen over elkaar, het omdraaien van jassen, wel of geen bril, sjaals enz.

Ad 4.:

De leden van een aanhoudingseenheid dienen zich terdege van het risico van optreden bewust te zijn. Er wordt van hen geen groter risico gevraagd te nemen dan zij op dat moment verantwoord achten. Ieder lid van de aanhoudingseenheid bepaalt dit te nemen risico zelf en laat zich niet beïnvloeden door derden, die geen zicht hebben op de situatie ter plaatse. De leden moeten beseffen dat het belangrijkste is om weer "heel" terug te keren naar de uitgangsstelling.

Het is niet de bedoeling dat er ten koste van alles arrestanten gemaakt moeten worden.

Ad 5.:

Tijdens de afgelopen ordeverstoringen is gebleken dat het maken van een arrestant altijd dient te geschieden als de ME in de directe omgeving is, zodat de aanhouding afgeschermd kan worden. Tevens is gebleken dat de meeste strafbare feiten (stenen gooien/Molotovcocktails) juist gepleegd worden op die plaatsen waar de ME optreedt. Op die plaatsen zullen zich voor een aanhoudingseenheid situaties voordoen, waarbij goede aanhoudingen verricht kunnen worden.

Ad 6.:

Teneinde het "stukgaan" te voorkomen dient rechtstreeks contact met geüniformeerd politiepersoneel vermeden te worden. Slechts wanneer een geüniformeerde collega in dusdanige nood komt te zitten dat optreden een vereiste is, kan van dit principe worden afgeweken.

Ad 7.:

In principe treedt de aanhoudingseenheid alleen op tegen overtreders van strafbare feiten waar inverzekeringstelling voor mogelijk is. Te denken valt hierbij in relsituaties aan openlijke geweldpleging, mishandeling onder verzwarende omstandigheden en de Wapenwet (m.n. Molotovcocktails). Tegen kleine feiten zoals bijvoorbeeld het omtrekken van een verkeersbord wordt in principe niet opgetreden, tenzij men met de aanhouding wil bereiken, dat de identiteit van een bepaalde verdachte wordt vastgesteld.

Ook kan de mogelijkheid zich voordoen dat iemand wordt aangehouden, die een klein strafbaar feit pleegt met de bedoeling dat hij voor enige tijd uit de roulatie is.

Te denken valt hierbij aan die verdachten, die op zichzelf geen ernstige strafbare feiten plegen, doch binnen de groep een leidersrol vervullen c.q. de zaak opruien (het strafbare feit opruiing zal meestal zeer moeilijk te bewijzen zijn).

Ad 8.:

Een aanhoudingseenheid maakt de gemaakte arrestant duidelijk dat hij of zij met de politie te maken heeft. Het risico bestaat namelijk dat gezien de wijze van kleden de arrestant denkt dat hij niet met de politie te maken heeft doch met een andere groepering, die het niet eens is met zijn denkbeelden en eigenhandig optreedt (is tijdens een van de laatste ordeverstoringen voorgekomen).

Wanneer een arrestant weet dat hij met politieambtenaren te doen heeft, zal zijn verzet waarschijnlijk minder zijn dan wanneer hij het idee heeft met anderen te maken te hebben.

Ad 9.:

Tijdens een van de laatste ordeverstoringen is gebleken dat leden van de aanhoudingseenheid waarnemingen deden en delen van gesprekken tussen demonstranten opvingen die voor anderen van belang waren, met name de staven aan het hoofdbureau en de ME-commandanten. Zo werd bijvoorbeeld vrij snel ontdekt hoe rookbommen vervoerd werden en wat het doel van de optocht was. Van belang is dat deze informatie zo snel mogelijk op die plaats terechtkomt, waar het thuishoort.

Ad 10.:

In het verleden is het meermalen voorgekomen dat een arrestant werd afgeleverd op een bepaald verzamelpunt en dat achteraf niet vastgesteld kon worden wie de verbalisant was, c.q. er grote moeite voor gedaan moest worden om de verbalisant vast te stellen. Tevens kwam het voor dat de verbalisant achteraf niet wist mede te delen welke strafbare feiten hij van zijn binnengebrachte arrestant had gezien.

Het is natuurlijk een zaak van belang dat de verbalisant(en) de eerste gegevens over een verdachte correct vastleggen op een arrestatiekaart en daarbij voldoende aantekeningen maken, die achteraf de basis zijn voor een sluitend proces-verbaal van aanhouding met de geconstateerde feiten.

Ad 11.:

Een evaluatie kort na het optreden is van belang, daar de plaatsgevonden feiten nog vers in het geheugen liggen van de leden van de eenheid. In een eerste reactie kunnen zaken vastgelegd worden die aanpassing van het optreden behoeven c.q. van belang zijn voor het doen van een nadere studie. Een vast gegeven daarbij zal toch zijn dat praktisch iedere ordeverstoring anders van karakter zal zijn en een steeds wisselende aanpak zal vergen.

Ad 12.:

Het gebruik van het vuurwapen, anders dan in geval van noodweer, is uitgesloten. Op het moment dat een lid van de eenheid zijn vuurwapen trekt om een ander doel te bereiken dan noodweer, zal slechts tot resultaat hebben, dat hij "stuk" is.

Door de aanhoudingseenheid moet de discipline opgebracht kunnen worden om liever terug te treden dan het vuurwapen te trekken, uiteraard met uitzondering van gevallen van duidelijk noodweer (art. 41 Wetboek van Strafrecht).

Ad 13.:

Een arrestant die resoluut, doch correct wordt aangepakt zal meer respect hebben voor het optreden van aanhoudingseenheden dan de arrestant die op allerlei mogelijke manieren met veel geweld wordt meegenomen. Het optreden van een aanhoudingseenheid dient doelgericht en resoluut te zijn en moet niet gepaard gaan met veel geweld om het doel te bereiken. De tegenpartij moet het idee krijgen, dat wanneer men in de macht is van een aanhoudingseenheid er geen weg meer terug is.

Ad 14.:

Tijdens een oefenperiode is gebleken dat het veel tijd kost om een verdachte, ook al verzet deze zich nauwelijks, de handboeien om te doen. Voor de aanhoudingseenheid bestaat unaniem de mening dat de verdachte zo snel mogelijk achter de ME-linies wordt gebracht, zodat de leden van de aanhoudingseenheid veilig zijn voor de overige demonstranten. Pas achter de linies bestaat de gelegenheid om de arrestant eventueel de handboeien om te doen.

Ad 15.:

Een eenheid brengt de aangehouden verdachte zo snel mogelijk naar een plaats van opvang en vult daar de arrestatiekaart in. De eenheid dient zich zo snel mogelijk weer naar de plaats van de ordeverstoring te begeven en opnieuw voor inzet beschikbaar te zijn. Om verwarring te voorkomen brengt iedere eenheid zijn arrestanten zelf naar de plaats van opvang.

Ad 16.:

Er mag geen arrestant worden overgegeven, zonder dat de aanhoudende ambtenaar zorgt voor het verstrekken van de volgende gegevens, die op een arrestatiekaart dienen te worden ingevuld:

1. wie de aanhouding heeft verricht;
2. personalia van de verdachte;
3. plaats, datum en tijd van de aanhouding;
4. of de verdachte -- voorlopig -- aan de kleding is onderzocht;
5. wat in beslag is genomen en waar dit is;
6. het strafbare feit met een korte beschrijving daarvan;
7. nodig geachte toevoegingen.

Ad 17.:

Tijdens de afgelopen rellen is geconstateerd dat de tegenpartij zich bedient van de volgende taktiek:

Een van de relschoppers pleegt duidelijk strafbare feiten en stelt zich zodanig op dat er een grote kans bestaat, dat hij wordt aangehouden. De relschopper heeft met andere relschoppers een afspraak, dat zodra hij door mensen in burger wordt vastgepakt, hij wordt aangehouden door politiemensen. De relschoppers met wie de provocateur de afspraak heeft, houden hem wat dit laatste betreft scherp in de gaten.

Indien men ziet dat de provocateur wordt vastgepakt, gaan zij en bloc op de aanhouders af, ontzetten de gemaakte arrestant en "straffen" de aanhouders af. Deze taktiek is met name tijdens de ontruiming van de Prins Hendrikkade toegepast en er zijn verschillende rechercheurs geweest die ternauwernood ontsnapt zijn aan een dergelijke "afstraffing". Met de aanwezigheid van deze lieden dient een aanhoudingseenheid terdege rekening te houden, hetgeen in de bepaling van de personeelsinzet (hoofdstuk II) nog nader behandeld wordt.

Ad 18.:

Zoals reeds eerder gesteld, moet het voor de aanhoudingseenheid geen principe-zaak zijn om iemand aan te houden. Beter is het escalatie te voorkomen en terug te treden dan kost wat kost een verdachte aan te houden.

Ad 19.:

Het gebruiken van de arrestant als schild is een zaak waarvan de leden van de aanhoudingseenheid moeten beseffen dat deze methode slechts in uiterste noodzaak mag worden gehanteerd.

Het is dan ook zeer zeker geen zaak deze structureel in te voeren.

Alleen wanneer een aanhouding verricht is en er wordt met stenen gegoid in de richting van leden van de aanhoudingseenheid en er zijn op dat moment geen andere middelen aanwezig om dekking achter te zoeken, verdient het aanbeveling de arrestant met behulp van aangeleerde technieken, als schild te gebruiken. Hierbij zal men moeten trachten duidelijk te maken aan de overige relschoppers dat er gegoid wordt op een van de leden uit hun groep.

De duur van deze methode moet ook zo kort mogelijk zijn.

Ad 20.:

In verband met de grote kans op verzet met verdachten en de te verwachten stenengooierij verdient het ernstige aanbeveling waardevolle voorwerpen zoals dure horloges thuis te laten. Voor wat betreft deze opgerichte eenheid is het dwingend voorgeschreven waardevolle voorwerpen thuis te laten dan wel ze mee te nemen slechts geheel op eigen risico.

Ad 21.:

Tijdens een in Amsterdam gehouden demonstratie na de Metrorellen van 10 oktober jl. is deze aanhoudingseenheid gebleken dat hun aanwezigheid slechts provocerend werkte. De aanwezigheid van politiepersoneel werd door de demonstranten snel onderkend en men begon binnen de demonstratie methodes toe te passen om politiepersoneel te lokaliseren (o.a. werden mensen onverwachts van achteren vastgepakt om vast te stellen of er schouderholsters gedragen werden). Wanneer een politieman ontdekt werd gaf dit aanleiding tot kleine incidenten, die in feite overbodig waren geweest als men zich had beperkt tot het waarnemen op grotere afstand.

Ad 22.:

Bij Justitie is een tendens waar te nemen om niet meer akkoord te gaan met de waarnemingen van slechts één verbalisant. Alhoewel over deze opstelling natuurlijk een uitvoerige discussie mogelijk is, dienen de leden van de aanhoudingseenheid toch rekening te houden met een dergelijke opstelling. Indien mogelijk verdient het aanbeveling een proces-verbaal op te maken waarbij de waarnemingen van twee verbalisanten tot uiting komen.

Ad 23.:

De commandant aanhoudingseenheid staat in verbinding met zijn groepscommandanten middels een speciale portofoon. Hierdoor is zijn aanwezigheid in de onmiddellijke omgeving van het optreden een noodzaak (zie hoofdstuk III).

Ad 24.:

Dit is zaak die van tevoren tussen de commandant aanhoudingseenheid en de ME-commandanten goed geregeld moet zijn. Commandant aanhoudingseenheid dient in het bezit te zijn van verbindingssapparaat, waarmee hij de operationele ME-commandanten kan bereiken.

Ad 25.:

Zie hoofdstuk III.

Ad 26.:

Gebleken is dat een uitgangstelling van een aanhoudingseenheid niet willekeurig gekozen dient te worden. De aanwezigheid van enkele busjes, voorzien van rasterwerk, met daarin mensen in burger wekt zodanig de nieuwsgierigheid op dat een eenheid al "stuk" kan zijn voordat tot daadwerkelijk optreden overgegaan wordt. Bij de Metrorellen werd nogal eens een ongunstige positie ingenomen hetgeen leidde tot de aanwezigheid van een groot aantal nieuwsgierigen en het maken van foto's. De plaats van de uitgangstelling dient zorgvuldig gekozen te worden en bij voorkeur op een plaats waar geen of weinig publiek aanwezig is.

Ad 27.:

Tijdens de laatste ordeverstoringen is het de aanhoudingseenheid meerdere malen overkomen dat men elkaar in het tumult kwijt raakte. Om te voorkomen dat een eenheid in zijn geheel uit elkaar valt is de bindende afspraak gemaakt dat, zodra de groep uiteen gevallen is, men hergroepeert op een van tevoren afgesproken punt, waar ook de vervoermiddelen naar toe komen. Vanuit dit punt kan de eenheid dan opnieuw ingezet worden als één geheel.

Ad 28.:

Teneinde duidelijk en zakelijk te zijn is afgesproken de bevelvoering kort en duidelijk te laten zijn. Discussie over een bekomen opdracht is ongewenst. Achteraf, tijdens de evaluatie, kunnen bepaalde beslissingen op hun juistheid worden besproken. Niet tijdens een optreden, daar men veel te afhankelijk is van zijn verbindingen en deze niet te lang onnodig bezet moeten zijn.

Ad 29.:

Eén van de belangrijkste punten waar vroegere aanhoudingseenheden problemen mee gehad hebben is het punt van het elkaar goed kennen. Het is belangrijk van elkaar te weten wat je aan elkaar hebt. Men moet op de hoogte zijn van elkaars capaciteiten. Een voortdurende wisseling van personeel op een aanhoudingseenheid komt deze zaak bepaald niet ten goede. Het gevaar ontstaat dat men snel weer van elkaar vervreemd en dat er na een zekere tijd geen sprake is van een eenheid, maar slechts van een aantal bij elkaar getrommelde mensen, die enige vaardigheid bezitten.

Ad 30.:

Gebleken is dat door een voortdurend gesleep met arrestanten en het toch snel per voet verplaatsen van de ene plaats naar de andere de nodige fysieke inspanning met zich meebrengt. Het vereist enige training om dit peil te bereiken doch de noodzaak hiervan is maar al te duidelijk gebleken. Momenteel heeft de groep een bepaald peil, doch er zal de nodige training moeten blijven om het peil op dit niveau te houden.

Ad 31.:

Binnen de groep is gepraat over het aan te wenden geweld. Voorlopig wordt aangehouden dat niet meer geweld gebruikt zal worden dan absoluut noodzakelijk is om het beoogde doel te bereiken. Een en ander overeenkomstig de bestaande geweldsbepalingen.

Ad 32.:

Verdere toelichting overbodig.

Ad 33.:

Het is in het verleden voorgekomen dat personeelsleden, die achteraf voor een rechtbank moesten compareren daar volledig "afgingen". De oorzaak hiervan was dikwijls het niet kennen van procedures bij een rechtbank of de manier van vragen stellen door de advocatuur.

De leden van een aanhoudingseenheid dienen de procedures te kennen en het verdient aanbeveling enkele processen bij te wonen.

Tevens is een OvJ bereid gevonden de groep omtrent dit onderwerp de nodige voorlichting te geven (dit zal op een van de komende oefendagen geschieden).

Wettelijke bepalingen

Hieronder volgen de belangrijkste feiten, die worden gepleegd bij ordeverstoringen:

Art. 131 Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar:

1. Opruien (= aanzetten of aansporen; in het woord opruien zit de opzet opgesloten; het doet niet terzake of hetgeen waartoe werd opgeruid ook inderdaad werd gepleegd);
2. a. tot enig strafbaar feit (misdrijf of overtreding b.v. "Laten we de politie met stenen gooien" -- "Kom op, we gaan die auto omkiepen" -- "Laten we die keet in de fik steken");
b. tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag (zal vrijwel zonder uitzondering ook opruien tot een strafbaar feit zijn);
3. in het openbaar (plaats is belangrijk; het moet door publiek gehoord en/of gezien kunnen worden; kan op straat of zichtbaar of hoorbaar vanaf de straat -- in een openbare vergadering);
4. mondeling of bij geschrift of afbeelding (meestal zullen wij de mondelinge opruiing constateren; in het p.v.b. moeten wij kunnen vermelden b.v. --ik zag en hoorde dat de man riep: "komt jongens, we zullen die diender verzuipen"--; wordt het inderdaad gedaan door middel van geschriften of afbeeldingen, dan is alleen degene die de inhoud heeft "gemaakt" strafbaar voor het opruien; hij die de (het) geschrift(en) verspreidt, openlijk tentoonstelt, aanslaat of hier toe in voorraad heeft, of hij die de inhoud van het geschrift openlijk ten gehore brengt is strafbaar voor artikel 132 Wetboek van Strafrecht. Wel moet in deze uitdrukkelijk de opzet of (grove) schuld worden bewezen.

Zowel bij artikel 131 als bij artikel 132 is ook buiten heterdaad aanhouden toegestaan.

Art. 141 Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar:

1. geweld plegen (gewelddadige krachtsuiting door b.v. naar personen of goederen te slaan, met stenen of andere voorwerpen te gooien; omgooien van een auto; het behoeft niet persé tegen de politie gericht te zijn);
2. openlijk (de daad moet inbreuk maken op de openbare orde; plaats is dus weer van veel belang; het moet op de openbare plaatsen (straat, plein, park) worden gedaan of het moet op deze plaatsen de uitwerking doen gevoelen, b.v. gooien vanuit een gebouw);
3. het moet gericht zijn tegen personen of goederen;
4. strafverzwaringen:
  - a. het opzettelijk vernielen van goederen;
  - b. enig lichamelijk letsel toebrengen;
  - c. zwaar lichamelijk letsel toebrengen;
  - d. de dood tot gevolg hebben.

Zowel op als buiten heterdaad is aanhouden toegestaan.

Iets in de brand steken kan zijn:

A. art. 157 Wetboek van Strafrecht. Bewezen moet worden:

1. het opzettelijk brand stichten;
2. dat er gemeen gevaar (=gevaar dat personen of goederen gemeenschappelijk bedreigt) te duchten is (=vrezende);
3. i.p.v. 2 of naast 2 kan er levensgevaar voor een ander te duchten zijn en/of eventueel iemands dood ten gevolge hebben.

B. art. 158 Wetboek van Strafrecht

In afwijking van artikel 157 is hierbij geen sprake van opzet doch van schuld; het gevaar is hierbij niet te duchten, doch ontstaan; verder precies hetzelfde als artikel 157.

C. art. 350 Wetboek van Strafrecht

1. vernielen;
2. van enig goed van een ander;
3. opzettelijk en wederrechtelijk.

D. art. 352 Wetboek van Strafrecht

Als artikel 350, doch i.p.v. enig goed moet het object een gebouw (of vaartuig) zijn.

E. Overtredingen:

Art. 429 Wetboek van Strafrecht

1. hij die een vuurwapen afschiet, een vuurwerk ontsteekt of een vuur aanlegt, voedt of onderhoudt op zo korte afstand van gebouwen of goederen dat daardoor brandgevaar kan ontstaan;

Art. 62 A.P.V.

Het is verboden, op of aan de openbare weg:

- a.....
- b. ...., vuurtjes te steken, ...

Artikel 162 Wetboek van Strafrecht

1. vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken;
2. van enig werk dienende voor het openbaar verkeer; of
3. versperren;
4. van enige openbare land- of waterweg; of
5. het verijdelen van een veiligheidsmaatregel;
6. genomen t.a.v. een hiervoor genoemd werk of weg; het vorenstaande geldt alleen indien het opzettelijk geschiedt en hiervan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is en/of het feit iemands dood tot gevolg heeft.

Enig werk dienende voor het openbaar verkeer is b.v. een brug, viaduct, e.d.

Een openbare landweg is een weg te land, dus alleen te zien als tegenstelling van een waterweg.

Een veiligheidsmaatregel als hier bedoeld is b.v. de bomen voor een beweegbare brug of bij een bewaakte spoorwegovergang, de reflectors in de bocht van een weg; staketsels bij de onvoorziene onveiligheden, enz.

Het oprichten van versperringen kan dus onder dit artikel vallen evenals het weghalen van bepaalde veiligheidsmaatregelen.

Is er in deze sprake van schuld en is het verkeer onveilig geworden dan is artikel 163 Wetboek van Strafrecht van toepassing.

In dit kader bestaat ook nog een overtreding, nl.

Art. 427 Wetboek van Strafrecht:

1. hij die zonder verlof van het bevoegd gezag, enige openbare land- of waterweg verspert of het verkeer daarop belemmert.

Hoofdstuk VI

Oefenprogramma.

In de periode van 13 april t/m 1 mei 1981 zal door de aanhoudingseenheid van de gemeentepolitie Amsterdam een oefenprogramma worden gedraaid waarbij o.a. de volgende zaken zullen worden behandeld.

1. bepalen van de tactiek van optreden.
2. lezingen over diverse onderwerpen.
3. geweldsbepalingen.
4. sport (conditie).
5. zelfverdediging.
6. schieten.
7. praktische oefeningen.

Ad 1:

Literatuuronderzoek binnen en buiten het korps heeft uitgewezen dat er over het onderwerp "aanhouden van verdachten tijdens ordeverstoringen" slechts weinig aan het papier is toevertrouwd. Om tot een bepaalde tactiek van optreden te komen is de aanhoudingseenheid dus voor het grootste gedeelte aangewezen op eigen ervaringen tijdens de afgelopen ordeverstoringen en de ervaringen van eerdere aanhoudingseenheden.

Over dit onderwerp zullen diverse werkgroepjes uit de aanhoudingseenheid deze drie weken veel discussiëren en trachten te komen tot de uitwerking van een aantal mogelijke tactieken.

Hierbij dient onmiddellijk te worden aangemerkt dat er waarschijnlijk na iedere ordeverstoring andere problemen zich voordoen, die na het oplossen daarvan, zullen resulteren in een uitbreiding c.q. verandering van de richtlijnen.

Om enig inzicht te krijgen in de mogelijkheden, maar vooral onmogelijkheden, van het optreden zal gebruik worden gemaakt van het videomateriaal wat binnen het korps aanwezig is. Bij het bepalen van de tactiek zal de materie niet in een keer behandeld worden doch zullen steeds deelonderwerpen aan de orde komen, zoals het daadwerkelijke optreden, de taakverdeling, voertuigen, verbindingen, logistiek enz.

Ad 2:

In de opleidingsperiode zullen ook diverse lezingen worden gehouden over verschillende onderwerpen, welke betrekking kunnen hebben op het onderwerp aanhouden.

Er worden lezingen gehouden over o.a.:

- a. Volgen van verdachten.
- b. Afhandelen arrestanten/opmaken proces-verbaal.
- c. Molotovcocktails.
- d. Wetenschappelijke benadering.
- e. Rol van Justitie door O.v.J.

Ad a.:

Aangezien het voor kan komen dat het wenselijk is dat een bepaalde verdachte gevolgd wordt teneinde hem/haar aan te kunnen houden, wordt aan het onderwerp volgen aandacht besteed. Twee brigadiers van de afdeling Volgerij van de gemeentepolitie Amsterdam zullen hierover een inleiding houden, waarbij allerlei problemen van het volgen aan de orde komen en zullen de aanhoudingseenheid enige suggesties gedaan worden om herkenbaarheid binnen een groep ordeverstoorders te voorkomen.

Ad b.:

Door een Hoofdinspecteur van de Recherchedienst zal worden uiteengezet hoe de opvang en afhandeling van de arrestanten in zijn werk gaat. De leden van een aanhoudingseenheid dienen van deze procedure goed op de hoogte te zijn, zodat ze er op in kunnen spelen en onnodig tijdverlies voorkomen wordt. Tevens worden tijdens deze lezing nog eens de wettelijke mogelijkheden, zoals deze in de voorlopige instructie, ook reeds staan, behandeld om op te treden tegen ordeverstoorders.

Ad c.:

Tijdens de recente ordeverstoringen in Amsterdam wordt het politiepersoneel meer en meer geconfronteerd met het gebruik van molotovcocktails. Een brigadier van het bureau B.K.U. & M.E. zal de werking van een molotovcocktails uiteen zetten. Door een adjudant van de vuurwapencentrale van de gemeentepolitie is een instructie gemaakt over de mogelijkheden van optreden tegen verdachten, die in het bezit zijn van molotovcocktails of van daarop gelijkende voorwerpen.

De lezing wordt gevolgd door een praktische demonstratie.

Ad d.:

De heer P. de Klerk, student antropologie aan de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam zal een inleiding houden over het onderwerp "anatomie van een rel".

De bedrijfspsycholoog van de gemeentepolitie Amsterdam Dr. F.A.C.M. Denkers zal het onderwerp "emotionaliteit van bij ordeverstoringen betrokken politiepersoneel" belichten en tenslotte zal de sociaal-pedagogisch medewerker van het korps, de heer P.J.M. de Jong de invloed van ordeverstoringen op het waarnemingsvermogen van de politieman aan de orde stellen.

Ad e.:

Een Officier van Justitie van het Parket te Amsterdam zal een lezing verzorgen bij de aanhoudingseenheid teneinde inzicht te geven in de rol van Justitie bij ordeverstoringen.

Tevens zal aan de groep duidelijk gemaakt worden wat de eisen van Justitie zijn om te komen tot veroordeling van een aangehouden verdachte.

Ad 3.:

Door een adjudant van het bureau B.K.U. & M.E. worden de geweldsbepalingen nog eens doorgenomen.

Ondanks dat het hier gaat om een wat taaie stof, lijkt het zinvol dit onderwerp binnen een opleidingsperiode te handhaven, daar de aanhoudingseenheid geconfronteerd zal worden met geweld tijdens een daadwerkelijke inzet.

Men dient op de hoogte te zijn van het toegestane geweld en de middelen die daartoe gebruikt mogen worden.

Ad 4.:

In de periode wordt ook de nodige aandacht besteed aan sport teneinde de lichamelijke conditie op een redelijk niveau te brengen. Het aanhouden van een tegenwerkende verdachte en de dikwijls lange dienstverbanden vereisen een zekere lichamelijke vaardigheid, die ook na deze periode van 3 weken op peil dient te blijven. Daartoe zullen regelmatig bijeenkomsten van de eenheid worden georganiseerd waarbij de fysieke gesteldheid ruimschoots de aandacht zal krijgen.

Ad 5.:

Aan zelfverdediging zal tijdens de opleidingsperiode ruime aandacht worden besteed. Hierbij zal worden getracht een aantal technieken aan de groep te leren, die het afvoeren van een arrestant vereenvoudigen. Tevens wordt het verdedigen tegen een aanvaller beoefend.

Ad 6.:

In principe zal een aanhoudingseenheid nimmer gebruik maken van zijn vuurwapen teneinde zijn doel te bereiken. Er kan alleen gebruik gemaakt moeten worden van het vuurwapen in duidelijke noodweersituaties zoals deze bedoeld zijn in artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht. Tijdens de schietoefeningen wordt speciaal aandacht besteed aan het schieten op korte afstand, daar men er vanuit kan gaan dat een noodweersituatie slechts op korte afstand plaatsvindt.

Dit dient echter alleen in het uiterste geval te geschieden en de risico's voor derden dienen goed overwogen te worden.

Ad 7.:

Tijdens de opleidingsperiode zal getracht worden een praktische oefening te houden met een M.E.-peloton en tegenstand. Hierbij zal de aanhoudingseenheid zijn ontwikkelde taktiek op verschillende manieren kunnen uitproberen. Teneinde het groepsmoreel te bevorderen zal met de BSB een langdurige oefening worden gehouden waarbij veel fysieke inspanning wordt gevraagd.

Oefenprogramma Aanhoudingseenheid II.

13 april t/m 1 mei 1981

1e week

- Maandag 13 april 1981 : 08.30 - 09.00 uur: Aankomst en ontvangst
09.00 - 10.30 uur: Zelfverdediging (M.E.O.C.)
10.30 - 11.00 uur: Mededelingen van huishoudelijke aar
11.00 - 12.00 uur: Ontvangst door de korpsleiding
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Uitreiking kleding
14.00 - 16.30 uur: Taktiek van optreden.
- Dinsdag 14 april 1981 : 08.30 - 16.30 uur: Oefening Hou je haaks
- Woensdag 15 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Schieten (Crailo)
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 15.00 uur: Video Hou je haaks
15.00 - 17.00 uur: Sport/zelfverdediging (A.P.G.S.)
- Donderdag 16 april 1981 : 08.30 - 10.30 uur: Geweldsbepalingen door Adj. Faas
10.30 - 13.00 uur: Vertrek naar Apeldoorn (Kon.
Willem III kazerne)
13.00 : Oefening met de B.S.B.
- Vrijdag 17 april 1981 : Vrij voor de nacht van 16 op 17 april

2e week

Maandag 20 april 1981 : tweede Paasdag: vrij.

Dinsdag 21 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Schieten (Zaanstad)
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Lezing over het onderwerp
"Emotionaliteit bij politie-
personeel tijdens rellen" door
Dr. F.A.C.M. Denkers en de heer
P.J.M. de Jong (resp. psycholoog
en sociaal pedagoog bij de
Gemeentepolitie Amsterdam)

Woensdag 22 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Taktiek van optreden (videobanden
en rellen)
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 15.00 uur: Taktiek van optreden
15.00 - 17.00 uur: Zelfverdediging/sport (A.P.G.S.)

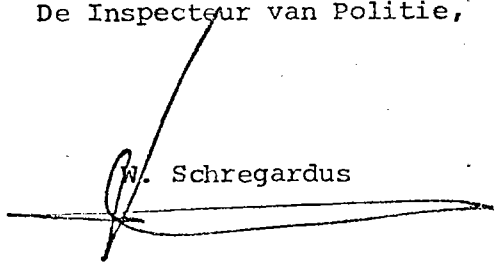
Donderdag 23 april 1981 : 08.30 - 10.30 uur: Zelfverdediging (M.E.O.C.)
10.30 - 12.00 uur: Proces-verbaal, Strafrecht,
Strafvordering door de
Hip. E. Jagerman
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 16.30 uur: Lezing door de Ip. Smit omtrent
ervaringen van de eerste aanhoudings-
eenheid

Vrijdag 24 april 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing en discussie door en met
Mr. J.G.A. Wolfs, officier van
Justitie te Amsterdam
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Taktiek van optreden
14.00 - 16.30 uur: Zelfverdediging/sport (A.P.G.S.)

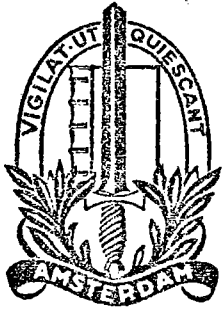
3e week

- Maandag 27 april 1981 : 08.30 - 10.30 uur: Zelfverdediging (P.O.S.)
10.30 - 12.00 uur: Taktiek van optreden
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 16.30 uur: Oefening met het P.P. 1981/II
(Harskamp)
- Dinsdag 28 april 1981 : 09.00 - 11.30 uur: Lezing over het volgen van
verdachten door de Bp's Immel
en Augusteijn
11.30 - 12.30 uur: Lunch
12.30 - 14.00 uur: Vertrek naar Apeldoorn
14.00 - 16.00 uur: Storm en touwbaan aan de
N.P.A. te Apeldoorn
16.00 - 17.30 uur: retour Amsterdam
- Woensdag 29 april 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing over de molotovcocktail
en demonstratie door de Bp. Tijs
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Schieten (Crailo)
- Donderdag 30 april 1981 : Koninginnedag:gedetacheerd a/h M.E.O.C.
- Vrijdag 1 mei 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing door de heer P. de Klerk
"Anatomie van een rel"
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Afsluiting opleiding
14.00 - 16.30 uur: Zelfverdediging/sport (A.P.G.S.)

Amsterdam, april 1981
De Inspecteur van Politie,

W. Schregardus

GEMEENTEPOLITIE AMSTERDAM
U N I F O R M D I E N S T
Bureau Bewapening, Kleding,
Uitrusting en Mobiele Eenheid

EVALUATIENOTA

TWEEDE AANHOUDINGSEENHEID

Amsterdam, juli 1981.

ing	blz.	1
uk I		
ing van de tweede ingseenheid en voorbereiding opleidingsprogramma	blz.	2
uk II		
idingsprogramma	blz.	5
uk III		
e van het programma	blz.	9
uk IV		
tte opleiding	blz.	12
V		
optreden	blz.	13
VI		
en aanbevelingen	blz.	15

Inleiding.

Naar aanleiding van de ordeverstoringen, die sinds 1980 in Amsterdam hebben plaatsgevonden en mede gelet op het feit, dat tijdens deze ordeverstoringen weinig arrestanten werden gemaakt, terwijl er vele strafbare feiten werden gepleegd, is medio september 1980 door de korpsleiding besloten een aanhoudings-eenheid op te richten. De aanhoudingseenheid, die opgericht werd kwam onder leiding van de chef van het Bureau B.K.U. & M.E. Ter voorbereiding van een oefenprogramma voor deze eenheid werd een inspecteur uit de dienst vrijgemaakt. Het opleidingsprogramma voor deze eenheid vond plaats van 13 t/m 31 oktober 1980.

Nadat deze eenheid operationeel was geworden werd besloten een tweede aanhoudingseenheid op te richten. Ook werd voor de voorbereiding van het oefenprogramma en de formering van de eenheid een inspecteur uit de dienst vrijgemaakt van 23 maart t/m 8 mei 1981. De opleiding van de tweede aanhoudingseenheid vond plaats van 13 april t/m 1 mei 1981, mede i.v.m. de op 30 april 1981 te vieren Koninginnedag, waarop de tweede eenheid operationeel diende te zijn. Natuurlijk werd bij de opleiding van de tweede aanhoudingseenheid gebruik gemaakt van de door de eerste eenheid opgedane ervaringen.

Ook voor de tweede aanhoudingseenheid zal met de regelmaat van 1 dag per twee weken een voortgezet programma worden samengesteld.

Voor de opleiding van de tweede aanhoudingseenheid bestond ruime belangstelling van buiten het korps. Zo is aan de opleiding deelgenomen door de Adj. Bos van de Centrale Opleiding Mobiele Eenheden van de Rijkspolitie te Neerijnen, de Adj. Dijk en de Hoofdagent Verbeek van het Opleidingscentrum Mobiele Eenheden voor de Gemeentepolitie te Woensdrecht, de Brigadier Van Lankeren van de Gemeentepolitie Rotterdam en de Adj. Krukkert van de Gemeentepolitie te Enschede, allen op enige wijze betrokken bij de opleiding van de Mobiele Eenheid.

Tenslotte werd aan verschillende onderdelen van de opleiding deelgenomen door een journalist van de Volkskrant, de heer T. Temmink, met wie van te voren duidelijke afspraken werden gemaakt m.b.t. bescherming van de identiteit van de personeelsleden van de eenheid en bescherming van de toe te passen tactiek.

Hoofdstuk I Oprichting van de tweede Aanhoudingseenheid en voorbereiding van het opleidingsprogramma.

Na de oprichting van de eerste aanhoudingseenheid werd door de Werkgroep Aanhoudingseenheden op 18 december 1980 een eind nota uitgebracht waarin een voorstel werd gedaan m.b.t. te formeren aanhoudingseenheden, waarna op de vergadering van de korpsleiding d.d. 8 januari 1981 aan de oprichting van aanhoudingseenheden een grote prioriteit werd toegekend.

Op 3 februari 1981 werd door de Chef Bureau B.K.U. & M.E. een nieuwe nota omtrent de op te richten aanhoudingseenheden uitgegeven waarin een enigszins gewijzigde, uitwerking van de problematiek rond de aanhoudingseenheden werd weergegeven, die door de Hoofdcommissaris van aantekeningen werd voorzien ter nadere uitwerking. Onder andere werd gesteld dat het wervingsprobleem diende te worden besproken met Hoofd Beheersdienst.

In een brief van de Chef Bureau B.K.U. & M.E. van 6 maart 1981 wordt door deze het voorstel om ondergetekende, de Inspecteur van Politie W. Schregardus m.i.v. 23 maart 1981 als Cdt. van de tweede aanhoudingseenheid aan te wijzen.

Op 23 maart 1981 werd ik derhalve aangewezen als Commandant van de tweede nog op te richten aanhoudingseenheid, en wel met het verzoek van de Hoofdinspecteur A.H.W. Koenders om het drie-weekse opleidingsprogramma op 13 april 1981 aan te laten vangen. i.v.m. de door de korpsleiding uitgesproken wens om de tweede eenheid op 30 april 1981 operationeel te laten zijn. Derhalve restten nog drie weken voor de werving en selectie van de tweede eenheid alsmede voor de samenstelling en invulling van het drie-weekse opleidingsprogramma.

Aangezien op dat moment niet bekend was op welke wijze de werving van de eenheid diende plaats te vinden werd door de Hivp. Koenders contact opgenomen met de Hivp. J. van Schaardenburg van de Hoofdafdeling Personele Zaken en Opleidingen. Laatstgenoemde was echter nog niet eerder met het onderhavige probleem geconfronteerd geweest, en wilde het derhalve eerst nog eens intern bespreken, alvorens hierover een beslissing te nemen.

Een begin werd gemaakt met de invulling van het programma. De vaste programmaonderdelen, zoals sport, zelfverdediging en schieten werden in de eerste week vastgesteld en met de invulling van oefeningen en lezingen (zowel politieel-technische als maatschappelijk getint) werd een begin gemaakt.

Op 1 april 1981, nadat anderhalve week was verstreken, werd door de Beheersdienst beslist dat de werving, overeenkomstig de wens van de Hoofdcommissaris niet op volledige basis van vrijwilligheid, maar op voordracht van de personeelsofficieren diende te geschieden. Hierbij was als verdeelsleutel vastgesteld dat de Recherchedienst 60% (15 man), de Uniformdienst 30% (7 man) en de Verkeersdienst 10% (2 man) van het personeel voor de tweede aanhoudingseenheid diende te leveren, als kader zou de Recherchedienst 3 Bp's en de Uniformdienst 2 Bp's voor de tweede aanhoudingseenheid ter beschikking stellen. Over selectie-eisen werd niet gesproken. Deze werden door mijzelf, gedeeltelijk aangevuld met voorstellen van de personeelsofficieren, vastgesteld: Het personeel diende niet te jong te zijn, om op wat meer politieële ervaring te kunnen rekenen, maar ook niet te oud, zodat de sportieve prestaties in principe aanwezig c.q. te ontwikkelen zouden zijn. Voorts diende men goed in sport in het algemeen te zijn en de bereidheid te bezitten tot een zeer positieve inzet. Men diende in staat te zijn tot genuanceerd en relativerend denken, ook in stresssituaties.

Geen agressieve mensen en geen individualisten. Beheerste vormen van zelfverdediging, zoals jiu-jit-su en judo strekten tot aanbeveling. Dit gelet op het feit dat het resultaat van deze vormen van zelfverdediging c.q. sport in principe minder desastreus zijn dan het resultaat van b.v. karate of kickboksen.

Op basis van voornoemde selectie-eisen werd aan de personeelsofficieren Recherchedienst, Uniformdienst en Verkeerdienst gevraagd een opgave te doen van een aantal personeelsleden waaruit het aandeel van de betreffende dienst zou kunnen worden gerecruteerd. Door de personeelsofficieren Recherchedienst werden op 1 april 1981 23 namen van (h)ap's rechercheur verdeeld over districten en Centrale Recherche doorgegeven. Op 3 april 1981 gaf de personeelsofficier Uniformdienst de namen van 13 brigadiers en van 30 (h)ap's door. Eveneens werden op die datum door de personeelsofficier Verkeerdienst 2 namen van (h)ap's van de Verkeersdienst verstrekt.

Met de door de personeelsofficieren Uniformdienst en Verkeersdienst opgegeven personeelsleden was alvorens de namen aan mij door te geven contact opgenomen m.b.t. hun motivatie voor deelname aan een aanhoudingseenheid. Dit in tegenstelling tot de Recherchedienst.

Vervolgens heb ik op vrijdag 3 april en op maandag 6 april 1981 de personeelsdossiers van de 68 opgegeven personeelsleden gelicht teneinde een indruk te vormen omtrent de personen schuilende achter de opgegeven namen.

Ook zijn de namen doorgesproken met personeel van de sportkamer teneinde inzicht te krijgen in de sportieve capaciteiten van de kandidaten. Uit de lijst met namen van het Uniformpersoneel heb ik vervolgens 7 personeelsleden als gegadigden gekozen voor de tweede aanhoudingseenheid en deze namen aan de personeelsofficier Uniformdienst doorgegeven. De twee namen voor de Verkeersdienst stonden reeds vast, daar er geen keuze mogelijk was.

Met de personeelsleden opgegeven door de personeelsofficier Recherchedienst, heb ik vervolgens contact opgenomen teneinde hun motivatie m.b.t. de deelname aan een aanhoudingseenheid te polsen. Helaas bestond er bij het recherchepersoneel in het algemeen weinig animo voor deelname aan de aanhoudingseenheid.

Slechts 6 van de 23 door de personeelsofficier Recherchedienst opgegeven personeelsleden voelden er voor deel te nemen aan een aanhoudingseenheid. De rest had overwegende c.q. ernstige bezwaren en was in het geheel niet gemotiveerd.

Teneinde een groep samen te stellen, die niet voor een groot deel zou bestaan uit ongemotiveerd personeel heb ik vervolgens een aantal personeelsleden benaderd teneinde het voor de Recherchedienst vastgestelde aantal van 15 (h)ap's rechercheur te bereiken. Hierbij was het, i.v.m. het korte tijdsbestek, dat mij nog restte niet meer mogelijk de personeelsdossiers van de gegadigden te lichten, waardoor deze mensen in veel mindere mate zijn onderworpen aan de toets der kritiek, die aanvankelijk was gehanteerd. Uiteindelijk werd het vereiste aantal van 15 rechercheurs samengesteld uit 8 rechercheurs van de Centrale Recherche (waaronder 3 leerling-rechercheurs) en 7 rechercheurs van de districten (2 rechercheurs van de districten 4 en 6 ieder, en 1 rechercheur van districten 2, 3 en 5), die evenwel allen redelijk gemotiveerd bleken. Een en ander werd echter samengesteld onder een stroom van protesten van de Chefs van de Districtsrecherchediensten.

Als gevolg daarvan werd op donderdag 9 april 1981 een nieuwe verdeelsleutel voor de Recherchedienst samengesteld, die luidde: van de districten 2 t/m 6 ieder 1 (h)ap rechercheur en 10 (h)ap's rechercheur van de Centrale Recherche.

Dit hield in dat twee rechercheurs van de districten dienden te worden vervangen door twee rechercheurs van de Centrale Recherche.

Daar geen der rechercheurs aan het Hoofdbureau gemotiveerd was resulteerde dit in het feit dat op vrijdag 10 april 1981 twee rechercheurs werden aangewezen, waaronder 1 rechercheur onder zwaar protest. Eveneens op 10 april 1981 werden door de personeelsofficieren Recherchedienst de namen van de 3 brigadiers van de Recherchedienst doorgegeven. Hierdoor werd de personeelslijst van de tweede aanhoudingseenheid compleet.

Inmiddels was het programma voor de drie-weekse opleiding gereed en in boekjes uitgewerkt, en waren de andere voorbereidingen voor de opleiding voltooid (o.a. aanwijzing M.E.-chauffeurs, regelingen m.b.t. kleding, ontvangst door korpsleiding etc.).

Daar het mij een zinvolle zaak leek heb ik het gehele programma en de opzet van het instituut aanhoudingseenheden doorgesproken met de psycholoog dr. F.A.C.M. Denkers en de sociaal pedagoog J.M. de Wolf. Dit resulteerde in de afspraak dat van die zijde een lezing zou worden gegeven over "emotionaliteit bij politieambtenaren tijdens een rel", alsmede dat men mij een participatielijstje zou opsturen van programma onderdelen, waarvoor men belangstelling had en waarvoor de aanwezigheid van een psycholoog en/of sociaal pedagoog zinvol leek. De lezing kon helaas geen doorgang vinden i.v.m. ziekte van dr. Denkers. Een participatielijstje heeft, voor zover gemaakt, de aanhoudingseenheid nooit bereikt en van enige deelname van de zijde van de psycholoog en/of de sociaal pedagogisch medewerkers was helaas geen sprake.

Hoofdstuk II Het opleidingsprogramma.

Bij de samenstelling van het programma heb ik getracht de volgende naar mijn mening voor de aanhoudingseenheid van belangzijnde aspecten daarin te verwerken:

- 1. ontwikkeling van fysieke vaardigheden
- 2. ontwikkeling van politieel-technische vaardigheden
- 3. juridische aspecten
- 4. problematiek rond de kraakbeweging en krakers
- 5. psychische invloeden op de politieman in een relsituatie
- 6. tactiek van het optreden
- 7. ontwikkeling van de schietvaardigheid

Sub a. Teneinde de fysieke vaardigheden van de leden van de aanhoudingseenheid te ontwikkelen is ernaar gestreefd per week drie ochtenden en/of middagen te besteden aan zelfverdediging en/of sport. De zelfverdediging werd in judo-kleding beoefend in een dojo aan het M.E.O.C. of aan de P.O.S. Noord-Holland. Tijdens de sportlessen werd ook aan de zelfverdediging de nodige aandacht besteed, naast een algemene sportbeoefening en conditionele opbouw.

Verder is een oefening gehouden in de omgeving van Apeldoorn, onder leiding van de luitenant B. den Blijker van de B.S.B. De oefening omvatte een groot aantal opdrachten en duurde van 13.00 uur 's middags tot 02.30 uur de volgende ochtend. De oefening betrof een ware uitputtingsslag en was nagenoeg geheel gericht op de groepsvorming.

Ook werd in het programma het nemen van de storm- en touwbaan aan de Nederlandse Politie Academie te Apeldoorn opgenomen. Een traject wat van de deelnemers een meer dan gemiddelde behendigheid en durf vergt.

b b. Voor wat betreft de politieel-technische opleiding, zijn opgenomen: instructie omtrent de geweldsbepalingen door de Adj. W. Faas en een lezing over het volgen van verdachten door de Bp's A. Immel en A.W.P. Augustijn.

b c. De juridische aspecten zijn aan de orde gekomen in een lezing van de H.p. E. Jagerman, die een uiteenzetting gaf over de afhandeling van bij rellen aangehouden verdachten op kamer 119 van het Hoofdbureau. De soorten aanhoudingen tijdens rellen werden belicht en de problemen die bij het opmaken van het p.v.b. waren gebleken. Ook de opsporing achteraf kwam aan de orde en er werd gesproken over nieuw te vormen wetsartikelen en tactieken van optreden.

In een lezing van Mr. J.G.A. Wolfs, Officier van Justitie te Amsterdam kwamen m.n. de juridische aspecten van de art. 141, 300, 302 van het Wetboek van Strafrecht aan de orde en de toepassing ervan tijdens processen door het Openbaar Ministerie. Verder werd gesproken over de gehanteerde strafmaat bij strafprocessen tegen relschoppers en de orde tijdens rechtszittingen. Ook kwam preventief politie-optreden bij te verwachten ordeverstoringen aan de orde en de rol van Justitie en Bestuur tijdens ordeverstoringen.

b d. De problematiek rond de kraakbeweging en krakers werd belicht door de heer P. de Klerk, student antropologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Een weergave werd gegeven van de metro-demonstratie en de motieven van demonstranten.

Het verschil in maatschappelijke visie van de gemiddelde politieman en die van de gemiddelde kraker kwam aan de orde evenals het ter discussie stellen van een aantal algemeen aanvaarde normen.

- sub e. De psychische invloeden op een politieman tijdens een relsituatie was in het programma opgenomen in een lezing van de psycholoog Dr. F.A.C.M. Denkers en de sociaal-pedagoog P.J.M. de Jong.
- sub f. Over de tactiek van optreden is op regelmatige tijdstippen gedurende de drie weken gesproken. Als taak voor de aanhoudingseenheid werd gesteld: Het tijdens ordeverstoringen observeren van gepleegde strafbare feiten en het al dan niet in samenwerking met andere politie-eenheden verantwoord en beheerst aanhouden van verdachten van ernstige strafbare feiten, alsmede het bij proces-verbaal verwoorden daarvan. De aspecten, die tijdens deze gesprekken aan de orde kwamen zijn: alarmering van het personeel, kleding, verbindingen, vervoer, taakverdeling binnen de groep, samenwerking met de M.E., infiltratie, herkenning, compareren, verzekering en vuurwapengebruik.
- sub g. Driemaal een ochtend of een middag is besteed aan een zeer intensieve schietopleiding.

Het programma:

1e week

- maandag 13 april 1981 : 08.30 - 09.00 uur: Aankomst en ontvangst
09.00 - 10.30 uur: Zelfverdediging
10.30 - 11.00 uur: Mededelingen van huishoudelijke
aard
11.00 - 12.00 uur: Ontvangst korpsleiding
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Uitreiking kleding
14.00 - 16.30 uur: Taktiek van optreden
- dinsdag 14 april 1981 : 08.00 - 16.30 uur: Oefening "Hou je haaks"
- woensdag 15 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Schieten
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 15.00 uur: Video "Hou je haaks"
15.00 - 17.00 uur: Sport/zelfverdediging
- donderdag 16 april 1981: 08.30 - 10.30 uur: Geweldsbepalingen door Adj. W. Faas
10.30 - 13.00 uur: Vertrek naar Apeldoorn
(Kon. Willem III kazerne)
13.00 uur : Oefening met de B.S.B.
- vrijdag 17 april 1981 : Vrij voor de nacht van 16 op 17 april 1981.

2e week

- maandag 20 april 1981 : Tweede Paasdag : Vrij
- dinsdag 21 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Schieten
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Lezing over het onderwerp "Emotiona-
liteit bij politiepersoneel tijdens
rellen" door Dr. F.A.C.M. Denkers en
de heer P.J.M. de Jong (resp. psycholoog
en sociaal-pedagoog bij de Gemeentepolitie
Amsterdam)
- woensdag 22 april 1981 : 09.00 - 12.00 uur: Taktiek van optreden (videobanden van
rellen)
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 15.00 uur: Taktiek van optreden
15.00 - 17.00 uur: Zelfverdediging/sport
- donderdag 23 april 1981: 08.30 - 10.30 uur: Zelfverdediging
10.30 - 12.00 uur: Proces-verbaal, Strafrecht, Straf-
vordering door de Hip. E. Jagerman
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Lezing door de Ip. A.A. Smit omtrent
ervaringen van de eerste aanhoudings-
eenheid.

vrijdag 24 april 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing en discussie door en met
Mr. J.G.A. Wolfs, Officier van
Justitie te Amsterdam
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Taktiek van optreden
14.00 - 16.30 uur: Zelfverdediging/sport

de week

zaterdag 27 april 1981 : 08.30 - 10.30 uur: Zelfverdediging
10.30 - 12.00 uur: Taktiek van optreden
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Oefening met het Parate Peloton 1981/
II (Harskamp)

zondag 28 april 1981 : 09.00 - 11.30 uur: Lezing over het volgen van verdachten
door de Bp's A. Immel en A.W.P. Augus-
tijn
11.30 - 12.30 uur: Lunch
12.30 - 14.00 uur: Vertrek naar Apeldoorn
14.00 - 16.00 uur: Storm- en touwbaan aan de N.P.A. te
Apeldoorn
16.00 - 17.00 uur: retour Amsterdam

maandag 29 april 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing over de molotovcoctail en demon-
stratie door de Bp. B. Tijs
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 16.30 uur: Schieten

dinsdag 30 april 1981: Koninginnedag : gedetacheerd aan het M.E.O.C.

woensdag 1 mei 1981 : 08.30 - 12.00 uur: Lezing "Anatomie van een rel" door de
heer P. de Klerk
12.00 - 13.00 uur: Lunch
13.00 - 14.00 uur: Afsluiting opleiding
14.00 - 16.30 uur: Zelfverdediging/sport

Hoofdstuk III Evaluatie van het programma.

Op maandag 18 mei 1981 werd door alle leden van de twee aanhoudingseenheid het totale opleidingsprogramma geëvalueerd. Daarvan wordt hierna per onderwerp een weergave gegeven:

1. Sport.

Men vond in het algemeen dat de sport vanaf het begin zeer pittig werd aangepakt. Liever had men een iets geleidelijker opbouw gezien, mede door het feit dat de oefening met de B.S.B. in de eerste week van het programma was opgenomen. Toch bleek men wel ingenomen te zijn met deze oefening, op dit tijdstip daar de oefening als zeer positief werd ervaren, en deze anders niet in het programma opgenomen had kunnen worden.

Sommige onderdelen van de sport c.q. zelfverdediging, zoals opbrenggrepen, zal men gezien de moeilijkheid van een praktische bruikbaarheid minder zitten mede gelet op het feit dat de technieken in drie weken tijd niet voldoende onder de knie zijn te krijgen. Conditioneel was volgens de groep wel een basis gelegd, maar de tijd om deze uit te bouwen ontbrak ook hierbij.

2. Ontvangst door de korpsleiding.

De idee omtrent de ontvangst door de korpsleiding had de groep aanvankelijk positief geleken, doch tijdens deze ontvangst kreeg men het gevoel dat de vertegenwoordigers de Cp. C.J. de Rhodes, de Cp. W. van der Voort, de Cp. W. van Ingen en de Hip. G.A. van Beek de ontvangst als een formele zaak beschouwden en zich niet zozeer bij de aanhoudingseenheid betrokken voelden. Ook miste men een vertegenwoordiger van de korpsleiding bij de evaluatie van het programma.

3. Uitreiking kleding.

Over de uitgereikte kleding was de groep niet erg enthousiast, in het algemeen erg oud spul. Temeer omdat de kleding in het bezit van de groep blijft, hetgeen speciaal voor de oefeningen wel als positief wordt ervaren had men liever iets betere en iets beter passende kleding gezien. Als storend wordt het gebrek aan ruimte om de kleding (de M.E.-kleding en oude burgerkleding) ergens in een kast op te kunnen bergen zoals b.v. de M.E.-pelotons aan de Eenhoorn over een eigen kledingkast kunnen beschikken. Voorts wordt de mogelijkheid voor het verkrijgen van een plunjezak om de kleding te bewaren geopperd, en wordt de behoefte aan enige beschermende kleding, zoals zakbeschermers, geuit.

4. Taktiek van optreden.

Het praten over de taktiek van optreden en over nevenaspecten van het instituut aanhoudingseenheden werd als erg positief ervaren. Jammer vond men het dat de realisering van aan te schaffen middelen lang op zich laat wachten (b.v. eigen verbindingsmiddelen, beschikbaar stellen van geld om wat oude aangepaste kleding aan te schaffen).

Het toekomstige optreden van de aanhoudingseenheid wordt door de groep als vrij risico vol gezien en een aansluitende verzekering, waarbij tegemoet gekomen kan worden aan te maken secundaire kosten, wordt als een noodzaak gezien. Men vindt het dan ook jammer dat de korpsleiding deze mening niet deelt.

Voorts vindt men het noodzakelijk dat wordt vastgesteld, voor welke soorten activiteiten de aanhoudingseenheid wel en voor welke ze niet wordt ingezet. (N.B. daar wordt reeds aan gewerkt).

5. Oefening "Hou je haaks". / Oefening met Parate Peloton 1981-II op de Harskamp.

Het samenwerken met de M.E. werd als zeer positief ervaren, en het zou vaker in het programma moeten worden opgenomen. Met name tijdens deze oefeningen kunnen fouten in het optreden worden ontdekt en gecorrigeerd.

Ook het gebruik van de video wordt als positief ervaren. Duidelijk was dat het optreden op de Harskamp veel beter verliep dan in het begin van de opleiding tijdens de oefening "Hou je haaks".

6. Schieten.

Men spreekt z'n verbazing uit over de kwaliteit van de schietopleiding. Unaniem is men vol lof over deze opleiding waarbij zeer veel aandacht is besteed m.n. aan het noodweerschieten. De opleiding wordt als bijzonder goed bij de praktijk aansluitend ervaren.

7. Videobanden van de rellen.

Als sfeerproever werden de banden als nuttig ervaren. Het instructieve karakter, wat tevens de bedoeling was, kwam minder tot z'n recht daar er niet erg veel instructieve momenten op de banden stonden. Natuurlijk dient te worden opgemerkt dat de video-opname ook niet met dat doel zijn gemaakt.

8. Proces-verbaal, Strafrecht Stafvordering door de Hip. E. Jagerman.

De afhandeling van bij rellen gemaakte arrestanten aan het Hoofdbureau door het personeel van kamer 119 werd op een duidelijke wijze uiteengezet. Ook de juridische aspecten tijdens rellen en de daaruit voortvloeiende aanhoudingen werden goed belicht. Kortom een positieve lezing.

9. Lezing en discussie door en met Mr. J.G.A. Wolfs, Officier van Justitie te Amsterdam.

In het algemeen werd de lezing en de discussie als zeer verhelderend ervaren. Wel liepen de meningen uiteen omtrent de huidige gang van zaken in de rechtszalen tijdens de processen tegen rellenmakers m.b.t. de houding van de Justitie en de rechterlijke macht. Sommigen zagen de beperkte macht van het Openbaar Ministerie in dezen, andere verwachtten er meer van.

10. Storm- en touwbaan van de N.P.A. te Apeldoorn.

De storm- en touwbaan werd als positief maar wel als zeer zwaar en gevaarlijk beschouwd. Niet iedereen kwam er derhalve toe om alle onderdelen te nemen. Wel ziet men in het nemen van een storm- en/of touwbaan ook in de toekomst graag in het programma terug, m.n. om de groepsvorming te stimuleren.

11. Lezing over de molotovcoctail en demonstratie door de Bp. Tijs.

Een duidelijke lezing en een leuke demonstratie, die geheel in het programma paste.

12. Lezing "Anatomie van een rel" door de heer P. de Klerk.

De meningen over de lezing liepen nogal uiteen. In het algemeen werd de lezing als zeer positief ervaren, maar een aantal groepsleden stonden nogal sceptisch tegenover een aantal uitspraken van de Klerk, zoals het ter discussie stellen van democratisch genomen besluiten.

Een vrij groot aantal programmaonderdelen kwam helaas door uiteenlopende redenen te vervallen. Zo kwam het onderwerp "geweldebepalingen" door Adj. Faas als gevolg van een communicatie fout te vervallen. De lezing "Emotionaliteit bij politiepersoneel tijdens rellen" ging i.v.m. ziekte van Dr. Denkers niet door en de lezing van Ip. Smit kwam te vervallen omdat de inleider op dat moment moest compareren. De Bp's Immel en Augustijs waren i.v.m. een onderzoek verhinderd, waardoor ook deze lezing kwam te vervallen.

Overigens zullen alle uitgevallen programmaonderdelen in het vervolgprogramma worden ingelast.

De mening over de totale opleiding was in het algemeen vrij positief, hoewel men de tijdsduur erg kort vond en de invulling van het programma nogal overladen. Wel vond de groep dat de in het programma opgenomen onderdelen zeer passend waren in het kader van een opleiding voor de aanhoudingseenheden.

Hoofdstuk IV Voortgezette opleiding.

Evenals de eerste aanhoudingseenheid zal ook de tweede aanhoudingseenheid het opleidingsprogramma voortzetten met een regelmaat van 1 dag per twee weken. Als oefendag is gekozen voor de donderdag, daar deze dag zowel voor de sport-instructeur als voor veel leden van de groep (overwegend rechercheurs) gunstig valt. Dit in tegenstelling tot de eerste aanhoudingseenheid die op de maandagen oefent i.v.m. het grote aandeel uit de Uniformdienst dat in deze eenheid is vertegenwoordigd.

Een gescheiden opleiding tussen de eerste en de tweede aanhoudingseenheid biedt tevens het voordeel dat het betrekken van materieel (voertuigen, verbindingsmiddelen) een minder zwaar beroep doet op de te leveren afdelingen. Uiteraard zal bekeken moeten worden in hoeverre het noodzakelijk is bepaalde programmaonderdelen in een gemeenschappelijk programma samen te vatten.

De oefendagen zullen in principe als volgt worden besteed. Gedurende de ochtend-uren wordt gesport of wordt de zelfverdediging verder ontwikkeld; de rest van de dag zal worden besteed aan een theoretisch onderwerp waarbij eerst gedacht wordt aan de uitgevallen onderdelen van het opleidingsprogramma. Verder zal regelmatig getracht worden een oefening te organiseren in samenwerking met een Paraat Peloton. Ook zullen fysieke oefeningen een onderdeel van het programma worden evenals een voortzetting van de schietopleiding.

Hoofdstuk V Wijze van optreden.

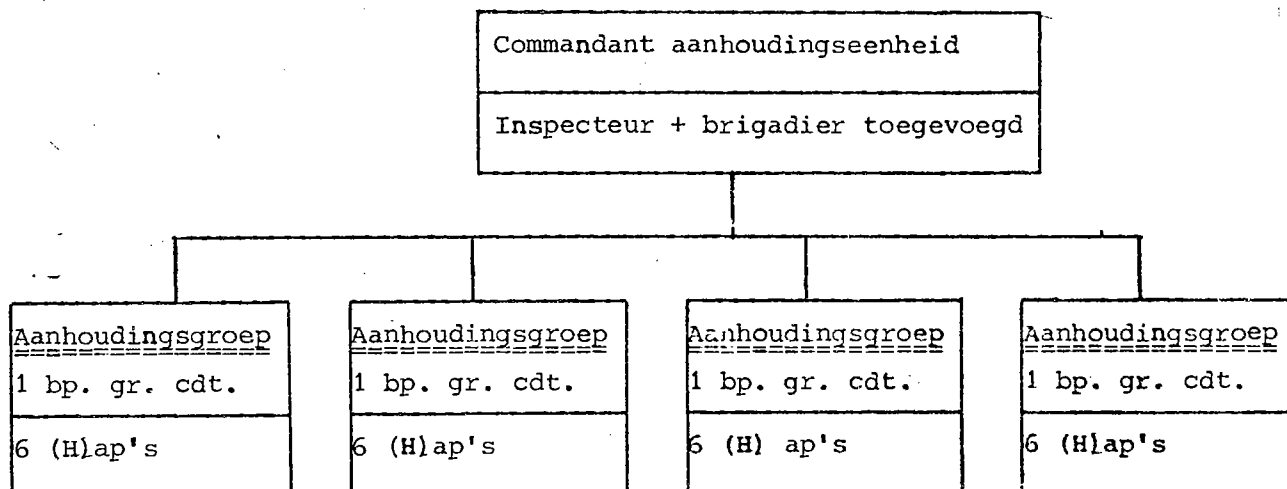
1. Personeelsinzet

De tweede aanhoudingseenheid, bestaat uit 30 personeelsleden, te weten: 1 inspecteur, 5 brigadiers en 24 (hoofd)agenten, afkomstig uit zowel de Uniform- als Recherchedienst.

De inspecteur is aangewezen als commandant en fungeert tijdens ieder optreden als arrestatie-officier en wordt daarin bijgestaan door 1 brigadier, die kan optreden als verbindingsman. Tevens kan de toegevoegde brigadier een van de andere groepscommandanten vervangen wanneer die om welke reden dan ook, uitvalt.

De andere 4 brigadiers van de eenheid hebben de leiding over 4 groepen, bestaande uit 6 (hoofd)agenten.

In schema uitgebeeld is de organisatie dus:

2. Taakverdeling binnen de aanhoudingseenheid:

De commandant van de aanhoudingseenheid onderhoudt de zorg voor de verbindingsen met de M.E.-commandant en de staf aan het Hoofdbureau. Hij draagt er zorg voor dat er voldoende informatie beschikbaar is voor een optreden en dat er tijdens het optreden informatie-uitwisseling plaatsvindt, welke van belang is voor de aanhoudingsgroepen. De commandant bepaalt het tijdstip van daadwerkelijk optreden (aanhouden). De commandant is belast met de regeling van de logistiek rond de groep. De commandant heeft de nazorg over de administratieve afwikkeling en de evaluatie van het optreden.

De brigadier die als toegevoegd optreedt bij de commandant aanhoudingseenheid fungeert tijdens de optredens als verbindingsman.

Tevens is hij de commandant behulpzaam bij de regeling van logistieke zaken. Deze brigadier moet ook kunnen optreden als vervanger van een van de groepscommandanten, wanneer deze om welke reden dan ook uitkomt te vervallen.

De groepscommandant geeft de aanhoudingsgroep tijdens een optreden daadwerkelijk leiding. Hij onderhoudt daartoe middels de portofoon verbinding met de commandant aanhoudingseenheid. De groepscommandant zorgt voor een juiste taakverdeling binnen de groep. In overleg met zijn groep bepaalt hij de tactiek van optreden voor een bepaald moment. Hij houdt tevens toezicht op juiste administratieve afhandeling van een arrestant achteraf.

Problemen die zich tijdens optredens voordoen meldt hij zo snel mogelijk aan zijn commandant zodat dergelijke zaken kort na een daadwerkelijk optreden besproken worden en opgelost worden voordat een nieuw optreden plaatsvindt.

Binnen de aanhoudingsgroep zijn twee mensen aangewezen die daadwerkelijk belast zijn met de aanhouding van een verdachte. Deze aanhouding geschiedt op een wijze zoals die in de oefenperiode getraind is. Indien 2 personeelsleden de aanhouding niet af kunnen, krijgen zij assistentie van de overige groepsleden, waarbij echter nooit uit het oog verloren dient te worden dat de omgeving van de aanhouding in de gaten gehouden dient te worden. In principe wordt een aanhouding dus steeds door twee vaste personen gedaan, terwijl de andere groepsleden deze aanhouding "afschermen" (hierbij dient rekening gehouden te worden met provocateurs, die zich opzettelijk laten aanhouden. Deze provocateurs hebben van tevoren afspraken gemaakt met leden van hun groep, dat, wanneer zij door mensen in burger worden vastgepakt, andere groepsleden deze aanhouding zullen trachten te voorkomen en de aanhouders af te straffen).

De groepsleden houden elkaar voortdurend in de gaten en zorgen steeds op de hoogte te zijn van het hergroeperingspunt.

Het personeel dat bij de eerste aanhoudingseenheid is ingedeeld, wordt per 13 april 1981 ingedeeld bij de Mobiele Eenheid (onder Chef Bureau Bewapening, Kleding, Uitrusting en Mobiele Eenheid).

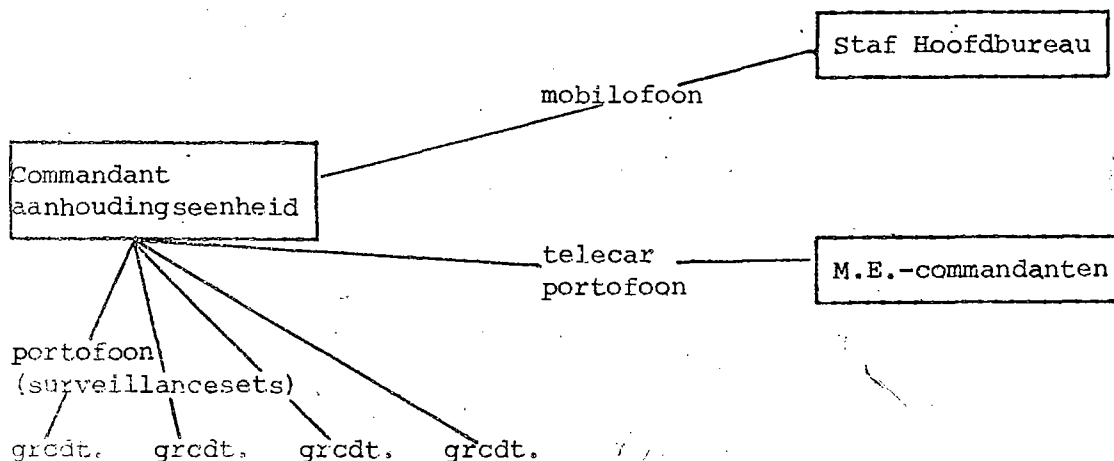
Dit personeel ontvangt, voor zover dat nog niet het geval was, een M.E.-toelage.

3. Verbindingen.

Tijdens het optreden van de aanhoudingseenheid is behoefte aan de volgende verbindingsmiddelen:

- I. 1 mobilfoon in voertuig commandant voor het onderhouden van verbinding met de staf aan het Hoofdbureau.
- II. 1 telecar portofoon in het voertuig van de commandant in verband met het onderhouden van de noodzakelijke verbindingen met de M.E.-commandanten.
- III. 5 portofoons voor het onderhouden van de verbindingen tussen de commandanten met zijn groepscommandanten, welke portofoons voorzien zijn van zogenaamde surveillancesets.

Schematisch voorgesteld:

4. Voertuigen.

De behoefte aan voertuigen binnen een aanhoudingseenheid is tweërlei, nl.:

1. Vervoer voor de eigen groep
2. Afvoer van arrestanten.

De gedachten gaan hierbij uit naar transportbusjes welke voorzien zijn van verbindingsmiddelen (mobilofoon) en rasterwerk voor de ramen ter bescherming van het personeel.

De commandant van een aanhoudingseenheid dient in het bezit te zijn van een voertuig dat niet onmiddellijk als politievoertuig te herkennen is.

Dit om de volgende redenen:

Teneinde de verbindingen met zijn groepscommandanten te garanderen, dient een commandant aanhoudingseenheid altijd in de buurt van een optreden te kunnen zijn daar verbindingen tussen portofoons slechts functioneren als de onderlinge afstand niet al te groot is. De commandant zal dus een groep ordeverstoorers, waarbinnen zijn eenheid opereert, altijd op enige afstand volgen, c.q. parallel met deze groep optrekken via zijstraten. Dit dient te geschieden in een voertuig, waarvan door uiterlijkheden onmiddellijk bij de tegenpartij bekend is dat het hier gaat om een politievoertuig. Het voertuig dient uiteraard voorzien te zijn van verbindingsmiddelen, doch er dient geen rasterwerk op aanwezig te zijn (gedacht kan bijvoorbeeld worden om een gewone burgerdienstauto voor een optreden te voorzien van enige uiterlijkheden, die het vermoeden doen ontstaan dat het hier beslist niet om een politievoertuig gaat, bijvoorbeeld pers, bestelwagen van een handelonderneming e.d.).

5. Arrestatiekaarten.

In ieder voertuig van de aanhoudingseenheid dienen arrestatiekaarten aanwezig te zijn, zodat deze onmiddellijk kunnen worden ingevuld als er een arrestant bij het voertuig gebracht wordt.

6. Plastic handboeien.

De aanhoudingseenheid bedient zich van plastic handboeien om een arrestant, die bij het voertuig gebracht is, onmiddellijk te boeien. Dit boeien geschiedt niet op de plaats van aanhouding omdat dit te veel tijd kost. Een arrestant dient altijd geboeid vervoerd te worden zodat de kans dat hij of zij in het voertuig nog verzet biedt, tot een minimum beperkt blijft.

7. Kleding.

In de voertuigen dient enige kleding aanwezig te zijn zodat de leden van een aanhoudingseenheid af en toe van kleding wisselen. Dit om de herkenbaarheid binnen de groep tegenstanders te beperken.

Hoofdstuk VI Conclusies en aanbevelingen.

In dit laatste hoofdstuk wil ik de volgende conclusies en aanbevelingen doen:

1. In deze evaluatienota is wellicht tot uiting gekomen dat de voorbereidingsperiode, mede gezien het feit dat nog een aantal principiële beslissingen m.b.t. werving en selectie genomen moesten worden, duidelijk aan de korte kant is geweest. Het gevolg daarvan was o.a. dat bepaalde personeelsleden op zeer korte termijn voor de start van de opleiding ter kennis werd gebracht dat men bij de aanhoudingseenheid was ingedeeld, waardoor het personeel vaak onvoldoende in de gelegenheid is geweest om bepaalde zaken af te werken alvorens met de opleiding te beginnen. Een langere voorbereidingsperiode, m.n. gelet op de nog niet genomen principiële beslissing was zeer wenselijk geweest.
2. Hoewel de selectie en werving niet geheel op basis van vrijwilligheid dient te geschieden is het n.m.m. wel ernstig te betwijfelen of bepaalde personeelsleden volledig tegen hun wil bij de aanhoudingseenheid moeten worden ingedeeld. Een zeer geringe motivatie, die daarmee samengaat kan n.m.m. het groepsmoreel niet positief beïnvloeden. Derhalve lijkt de motivatie, die toch met vrijwilligheid samenhangt een noodzakelijke voorwaarde bij de selectie en aanwijzing van het personeel voor een aanhoudingseenheid.
3. Gedurende de opleidingsperiode was de aanhoudingseenheid samen met 2 Parate Pelotons in het M.E.O.C. ondergebracht, waar de aanhoudingseenheid 1 lokaal kreeg toegewezen als instructie- en kleedruimte. Aangezien het een ongewenste situatie is om een kleedruimte tevens als instructieruimte te gebruiken is uitgeweken naar de Eenhoorn alwaar een instructielokaal is gebruikt als kleedruimte. Een beter geregelde accommodatie was dan ook welkom geweest.
4. Speciaal voor wat betreft de ontwikkeling van de fysieke vaardigheid werd de drie-weekse periode als vrij kort ervaren. Het gevolg was dat een zeer intensieve training in een beknopt programma werd samengevat hetgeen niet resulteerde in een geleidelijke opbouw, maar vanaf het begin fors werd aangepakt. Het lijkt in dit verband zinvol te overwegen om de leden van een aanhoudingseenheid een sportkeuring te laten ondergaan alvorens hen aan een fysiek zware opleiding te laten deelnemen.
5. Voorts valt te overwegen of het toch niet dienstig is de risico's van het optreden van een aanhoudingseenheid en de gevolgen daarvan voor de personeelsleden aan een nader onderzoek te onderwerpen. Mogelijk zou bij een conclusie dat de leden van een aanhoudingseenheid een verhoogd risico lopen tijdens het optreden kunnen resulteren in een mogelijke aanvullende verzekering of een andere voorziening.
6. Tijdens de opleiding en het daarop volgende optreden is het noodzakelijk geblesken om op zo kort mogelijke termijn eigen verbindingsmiddelen (i.c. surveillance sets) voor de aanhoudingseenheden aan te schaffen en een voorziening te treffen voor opslag van oefen- en oude burgerkleding; bijvoorbeeld door beschikbaarstelling van kastruimte.
7. Tenslotte blijkt het noodzakelijk dat aan de aanhoudingseenheid een bepaald geldsbedrag ter beschikking wordt gesteld teneinde passende kleding te kunnen aanschaffen om de "kleur" van de tegenstander aan te kunnen nemen (punk-kleding, voetbaluitmontering etc.).

Amsterdam, juni 1981.
De Inspecteur van Politie,

W. Schregardus.

